



## Protokoll fra møte i Studieutvalget ved Det juridiske fakultet

Mandag 20. april 2020 kl. 09:15 – 11:15.

Møterom: Zoom.

Til stede:

Magne Strandberg (leder) (a)

Synne Sæther Mæhle (nestleder) (a)

Jan-Ove Færstad (a)

Ingrid Margrethe Halvorsen Barlund (b)

Kjersti Bakke Sørensen (c)

Astrid Rosander Hagen (d)

Aslak Kasti Hyldmo (d)

Sekretær: Johanne Spjelkavik.

Kontakt: [studieutvalget@jurfa.uib.no](mailto:studieutvalget@jurfa.uib.no)

ePhorte 2020/1

Neste møte: torsdag 4. juni 2020, kl. 08:30.

<b>Sak 28/20</b>	<b>Godkjenning av innkalling og dagsorden</b>
	Innkalling: Ingen merknader. Dagsorden: Sak 35/20 ble flyttet helt til sist i møtet.
<b>Sak 29/20</b>	<b>Orienteringssaker</b>
1	<a href="#">Protokoll</a> fra SU 9. mars 2020. Godkjent på sirkulasjon 11. mars 2020. <b>OBS – ekstern lenke – må lastes ned separat.</b>
2	Fullmaktsvedtak: a) JUS112. Tillegglitteratur. b) CLSP Chinese Law Summer Programme – JUS134-KINA Rettshistorie og komparativ rett med særskild fokus på kinesisk rettskultur tilbys ikke V20. ePhorte 2020/3263-3. c) Oppgaveutvalg fra mars 2020. ePhorte 2020/3263-2. <i>Fullmaktsvedtakene fås ved henvendelse til <a href="mailto:studieutvalget@jurfa.uib.no">studieutvalget@jurfa.uib.no</a></i>
3	Orientering om søknad og nominasjon til utveksling studieåret 2020/2021. <a href="#">Notat</a> fra studieadministrasjonen [INTØ]. Orientering om særlige utfordringer knyttet til koronasituasjonen. Avventer signaler fra Kunnskapsdepartementet innen 1. mai.
4	<a href="#">Årsmelding fra Felles klagenemnd</a> . <b>OBS – ekstern lenke – må lastes ned separat.</b>
5	Eksamensplan kontinuasjonseksamen 2020. <a href="#">Notat</a> fra studieadministrasjonen [KJESO] JUS134-KINA utgår. Eventuelt hensyn til lokaler samordnes med SA sin plan for eksamensavvikling. Ikke endelig avklart med hensyn til eksamener som hadde skoleeksamen til ordinær eksamen.
6	Studiedekanen orienterer muntlig om undervisningssituasjonen og semesterstart i august. Vi vet enda ikke om vi får ta imot studenter, eventuelt hvordan. Avventer myndighetene.
<b>Sak 30/20</b>	<b>Saker til drøftelse/høring/uttalelse</b>
1	Ingen saker til drøftelse/høring/uttalelse.
	<b>Vedtaksaker</b>
<b>Sak 31/20</b>	Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet. Kapittel 6. Vitnemål og videre studier. <a href="#">Notat</a> fra studieadministrasjonen [KJESO]

<b>Vedtak</b>	Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet. Kapittel 6. Vitnemål og videre studier endres som foreslått med virkning fra innværende studieår.
<b>Sak 32/20</b>	Opptaksreglement for opptak til toårig mastergrad i rettsvitenskap § 4 og § 6. <a href="#">Notat</a> fra studieadministrasjonen [JOSP]
<b>Vedtak</b>	I Opptaksreglement for opptak til toårig mastergrad i rettsvitenskap gjøres følgende endring: I § 4 andre ledd gjøres følgende tilføyelse: Det samme gjelder andre emner med karakteren B/Ib våren 2020. § 6 skal lyde: Søkerne rangeres på grunnlag av gjennomsnittskarakter i alle emnene som inngår i opptaksgrunnlaget, unntatt innføringsemner (EXPHIL og EXFAC Juridisk forprøve eller tilsvarende) <b>og emner med karakteren B/IB våren 2020.</b>
<b>Sak 33/20</b>	Lovdata på eksamen. <a href="#">Notat</a> fra Kjersti Bakke Sørensen og Torger Kielland.
<b>Vedtak</b>	Studieutvalget oppfordrer fakultetsstyret til å fatte følgende vedtak: <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Lovdata på eksamen innføres som standard tillatt hjelpemiddel for alle skoleeksamener i obligatoriske emner ved fakultetet fra og med høsten 2020.</li> <li>2. På enhver eksamen skal studentene ha tilgang til en digital lovsamling. I hvert enkelt emne kan det i tillegg gis tilgang til andre rettskilder i Lovdata. Det skal komme frem av emnebeskrivelsen hvilke rettskilder som vil være tilgjengelige på eksamen.</li> <li>3. Studentene skal kunne anvende referanser i Lovdata. Fritekst kan anvendes bare dersom dette går fram av emnebeskrivelsen.</li> <li>4. Regler om fusk utvikles i Utfyllende regler og fastsettes av Studieutvalget.</li> </ol>
<b>Sak 34/20</b>	Arbeidsgruppe for utredning av 5. studieår. <a href="#">Notat</a> fra studiedekan og dekan.
<b>Vedtak</b>	Studieutvalget innstiller overfor fakultetsstyret på at en arbeidsgruppe for utredning av 5. studieår opprettes med mandat og sammensetning som foreslått.
<b>Sak 35/20</b>	Uttalelse til Delinnstilling II om lærings- og prøvingsformer. <ul style="list-style-type: none"> <li>- <a href="#">Notat</a> fra Synne Sæther Mæhle og Jan-Ove Færstad.</li> <li>- <a href="#">Delinnstilling II.</a></li> <li>- <a href="#">Merknad om arbeidsgrupper og arbeidsgruppeledere.</a></li> </ul> <b>OBS: De to siste er eksterne lenker og må lastes ned separat.</b>
<b>Vedtak</b>	Studieutvalget vedtar følgende uttalelse til fakultetsstyret: <ol style="list-style-type: none"> <li>1. SU takker Arbeidsgruppen for en grundig innstilling og slutter seg i all hovedsak til anbefalingene i denne.</li> <li>2. Som Arbeidsgruppen legger SU til grunn at studiekvalitetsarbeidet skal fortsette som i dag, det vil si at det ledes av SU og studiedekan med fakultetsstyret som ansvarlig for økonomiske rammer og vurderinger av prinsipiell karakter.</li> <li>3. SU vil særlig bemerke følgende: <ol style="list-style-type: none"> <li>a. Det er viktig å utforme læringsaktiviteter og vurderingsformer for de enkelte emnene med et helhetlig blikk både for studentenes forventede læringsutbytte og for arbeidsbelastningen for studentene.</li> <li>b. Studentenes læring på de to første studieårene forutsetter i stor grad at det er et godt læringsmiljø i arbeidsgruppene. Dersom obligatoriske kursoppgaver skal kommenteres av arbeidsgruppelederne, er det derfor avgjørende at man finner gode løsninger for å sikre kvaliteten på kommentarene og at læringsmiljøet i den enkelte arbeidsgruppen ikke blir skadelidende.</li> <li>c. Reduksjon i studentenes arbeidsbelastning fra obligatoriske aktiviteter bør ikke samtidig medføre en overgang fra aktive til mer passive læringsaktiviteter for flertallet av studentene.</li> <li>d. Arbeidsgruppens forslag om å gi studenter på første studieår en innføring i hvordan man bør studere juss, er antagelig svært verdifullt for studentenes læring, og det bør legges ned ressurser i å utvikle et godt opplegg for dette.</li> <li>e. Det er positivt at Arbeidsgruppen foreslår et sterkere innslag av formative vurderingsformer, særlig på første studieår.</li> <li>f. Arbeidsgruppens forslag til forbedringer av sensuren er gode, og et forsøk med tosensorordning bør gjennomføres.</li> </ol> </li> </ol>

- g. Forslaget om å sette ned et permanent eksamensutvalg bør utredes nærmere.
- h. Man bør være forsiktig med å innføre tiltak for å heve kvaliteten på studentenes læring dersom disse ikke kan fullfinansieres.
- i. Det bør utredes hvordan utvikling av digitale læringsressurser og øvrig arbeid for den enkelte emneansvarlige med å utvikle varierte læringsaktiviteter og prøvingsformer, kan honoreres i undervisningsregnskapet.

<b>Sak 36/20</b>	Studiekvalitetsmeldingen og egenrevisning av studieprogrammene. <a href="#">Notat</a> fra studieadministrasjonen [NIØS]
<b>Vedtak</b>	Studieutvalget anser at studiekvalitetsmeldingen og egenrevisningen gir et dekkende uttrykk for fakultetets studieaktivitet, og de overendes fakultetsstyret med merknader som kom fram i møtet.
<b>Sak 37/20</b>	Frister mm 2020 – policy og studiedekanens fullmakt. <a href="#">Notat</a> fra studieadministrasjonen [JOSP]
<b>Vedtak</b>	På grunnlag av de særskilte behovene for tilpasninger og fleksible løsninger som har oppstått i 2020, vil studieutvalget utvide studiedekanens fullmakt i saker om formalia knyttet til studiegjennomføring og prøving, herunder også frister vedtatt av Studieutvalget. Fullmaktsvedtakene rapporteres som vanlig til Studieutvalget i ettertid.
<b>Sak 38/20</b>	JUS265-2-A Planrett. Emnebeskrivelse. <a href="#">Notat</a> fra studieadministrasjonen [JOSP]
<b>Vedtak</b>	Emnebeskrivelsen for JUS265-2-A Planrett endres som foreslått med virkning fra studieåret 2020/21.
<b>Sak 39/20</b>	Eksamensplan 2020/2021, og kontinuasjonseksamen 2020. <a href="#">Notat</a> fra studieadministrasjonen [KJESO].
<b>Vedtak</b>	Eksamensplanen for 2020/2021 vedtas som foreslått.
<b>Sak 40/20</b>	Forslag om endring i <a href="#">Instruks for sensur av JUS397 Masteroppgave forskerlinje</a> . <a href="#">Notat</a> fra forskningsdekan og emneansvarlig.
<b>Vedtak</b>	Studieutvalget innstiller overfor fakultetsstyret på at Instruks for sensur av JUS397 Masteroppgave (70 sp) forskerlinje endres som foreslått.
<b>Sak 41/20</b>	JUS397 Masteroppgave (70 sp) forskerlinje. Endring av emnebeskrivelse. <a href="#">Forslag</a> fra emneansvarlig.
<b>Vedtak</b>	Emnebeskrivelsen til JUS397 Masteroppgave (70 sp) forskerlinje endres som foreslått.

## Eventuelt

Magne Strandberg  
Leder

Johanne Spjelkavik  
Sekretær

**Sak 29/30 – 3****Orientering om søknad og nominasjon til utveksling studieåret 2020/2021**

Til studieutvalet

Frå studieadministrasjonen/INTØ

Hausten 2018, vedtok studieutvalet i sak 64/18 nytt punkt 3 i § 5-9 i utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet:

*For å legge forholdene til rette for størst mulig utbytte fra utveksling, utover det rent faglige utbyttet, nominerer fakultetet maksimalt åtte studenter til samme universitet i samme semester. Dette gjelder i de tilfellene utvekslingsavtalen ikke allerede setter en lavere grense for hvor mange studenter som kan nomineres. Begrensningen gjelder ikke for utveksling for å ta en LLM.*

Utvalet bad samstundes om ei orientering om korleis søknadene og nominasjonane, særleg til LLM, fordelte seg etter søknadsfristen 1. februar 2019. Slik orientering vart lagt fram i sak 60-8/19 i studieutvalets møte 9/10-19.

Søknadsfristen for utveksling studieåret 2020/2021 var 1. februar 2020, og som ei vidareføring av tidlegare orienteringssak får SU også i år ei orientering om korleis søknadene og nominasjonane fordeler seg etter søknadsfristen. Vi gjer merksam på at orienteringa om 2020/2021 er skrive raskare etter søknadsfristen enn kva som var tilfellet for fjorårets orientering. Det gjer at tala ikkje er heilt samanliknbare fordi erfaringa tilseier at nokre studentar vil komma til å trekka seg frå den planlagde utvekslinga fram mot avreise.

Per mars 2020 er det knytt stor uvisse til korleis det pågåande koronautbrotet vil påverka utvekslingsoppalda som er planlagde for studieåret 2020/2021. Rådet til studentane er å halda fram planlegginga som normalt, og følgja søknadsprosedyrane til vertsuniversitet, men likevel venta med å kjøpa billettar eller kjøpa fleksibel billett, og følgja med på råd frå UD og Folkehelseinstituttet

**Observasjonar i søknadsrunden for utveksling studieåret 2020/2021**

Ved søknadsfristen for utveksling studieåret 2020/2021 1. februar 2020 mottok fakultetet 259 søknadar (mot 233 i 2019 og 232 i 2018). Vi ser altså ein oppgang i talet på søkjarar. Søknadene inneheldt totalt 1090 søknadsalternativ, altså i gjennomsnitt 4,21 søknadsalternativ per søkjar (mot 4,55 i 2018). 170 av dei 259 søkjarane (65,6 %) fekk tilbod om nominasjon til førstevalet sitt. Dette er på same nivå som i fjor, då 64,8% fekk tilbod om nominasjon til førstevalet sitt. Tek vi bort desimalen blir det andelen som fekk tilbod om førstevalet sitt 65% både i 2019 og 2020.

**Tabell 1: Antall og andel som fekk tilbod om nominasjon**

Fordeling på prioriteringane i søknaden	Februar 2015		Februar 2016		Februar 2017		Februar 2018		Februar 2019		Februar 2020	
	Antall tilbod om nominasjon	Akkumulert	Antall tilbod om nominasjon	Akkumulert	Antall tilbod om nominasjon	Akkumulert	Antall tilbod om nominasjon	Akkumulert	Antall tilbod om nominasjon	Akkumulert	Antall tilbod om nominasjon	Akkumulert
<b>1. val</b>	150 / 75 %	150 / 75 %	149 / 80,5 %	149 / 80,5 %	132 / 62 %	132 / 62 %	191 / 82,5 %	191 / 82,5 %	151 / 65 %	151 / 65 %	<b>170 / 65 %</b>	<b>170 / 65 %</b>
<b>2. val</b>	37 / 18 %	187 / 93 %	22 / 12 %	171 / 92,5 %	46 / 22 %	178 / 84 %	28 / 12 %	219 / 94,5 %	36 / 16 %	187 / 81 %	<b>44 / 17 %</b>	<b>214 / 82 %</b>
<b>3. val</b>	4 / 2 %	191 / 95 %	5 / 2,5 %	176 / 95 %	17 / 8 %	195 / 92 %	8 / 3,5 %	227 / 98 %	19 / 8 %	206 / 89 %	<b>18 / 7 %</b>	<b>232 / 89 %</b>
<b>4. val</b>	4 / 2 %	195 / 97 %	5 / 3 %	181 / 98 %	7 / 3 %	202 / 95 %	3 / 1 %	230 / 99 %	10 / 4 %	216 / 93 %	<b>9 / 3 %</b>	<b>241 / 92 %</b>
<b>5. val</b>	1 / 0,5 %	196 / 97,5 %	1 / 0,5 %	182 / 98,5 %	1 / 0,5 %	203 / 95,5 %	1 / 0,5 %	231 / 99,5 %	2 / 1 %	218 / 94 %	<b>3 / 1 %</b>	<b>244 / 93 %</b>
<b>Ikkje tilbod</b>	5 (2,5 %)		3 (1,5 %)		10 (4,5 %)		1 (0,5 %)		15 (6 %)		<b>14 (5 %)</b>	
<b>Totalt antall søknader</b>	201		185		213		232		233		<b>259</b>	

### Ikkje tilbod

Av dei 14 som ikkje fekk tilbod var det to som trekte søknaden sin allereie før tilbod om nominasjon vart sende ut, og som difor ikkje fekk tilbod. Av dei 12 som reelt ikkje fekk tilbod om nokon av dei opphavlege vala sine, var årsaka til avslaga ein kombinasjon av at studentane ikkje var kvalifiserte til den/dei utvalde destinasjonane, eller at det ikkje var fleire plassar att til den/dei aktuelle stadane. Dei 12 hadde ført opp til saman 34 søknadsalternativ, altså i snitt berre 2,8 alternativ per søkjar, mot eit snitt på 4,21 blant alle søkjarane samla. Fem av søkjarane hadde berre sett opp eitt einaste søknadsalternativ.

15 av dei 34 søknadsalternativa hos dei som ikkje fekk tilbod om nominasjon fall bort fordi søkjarane av ulike årsaker ikkje var formelt kvalifisert for utveksling til dei aktuelle alternativa. 19 av dei 34 søknadsalternativa fall bort fordi det ikkje var fleire plassar att å tilby gjennom dei aktuelle avtalene. Berre 4 av desse 19 var til Bond University der 8-grensa som vart innført i hausten 2018 får innverknad. Det vil sei at fire av dei som ikkje fekk tilbod om nominasjon til utveksling truleg ville fått det før grensa på maks 8 studentar til same universitet samstundes vart innført.

Dei som ikkje får tilbod om nominasjon til utveksling i første runde, får, så fram utdanningsplanen deira tilseier at dei er kvalifisert for utveksling, tilbod om å senda inn nye ønskje for kvar dei kan tenkja seg å utveksla. Dermed har ein av dei fire som vart «råka» av 8-grensa fått tilbod om utveksling ein annan stad, medan tre av dei fire valde å ikkje gå vidare med utveksling gjennom fakultetet sine utvekslingsavtalar.

Tre av dei tolv som ikkje fekk tilbod om utveksling i første runde fått tilbod om nominasjon til nye stader etter å ha kome med nye ønskje. Åtte av dei som ikkje fekk tilbod om nominasjon til utveksling har avstått frå å melda inn nye og fleire destinasjonsønskje for å kunna gå vidare med utvekslingsplanene sine.

### Reell påverknad frå 8-grensa

Ved søknadshandsaminga etter ved søknadsfristen 1. februar 2020 var det berre Bond University som reelt vart påverka av regelen om maks 8 studentar til same stad samstundes. Dei andre stadene som hadde meir enn 8 søkjarar har færre enn 8 tilgjengelege plassar i avtala, og at nokon difor må få tilbod om eit lågare prioritert utvekslingsønskje er å rekna med. Til Bond var det 30 studentar som enten fekk tilbod

om eit lågare prioritert alternativ, eller som i første omgang ikkje fekk tilbod om utveksling, som følgje av grensa på maks 8 studentar til same stad samstundes. To av dei 30 fekk tilbod om LLM ved Bond University i staden for eitt semester utveksling til Bond.

### Nærare om Bond University

Det er ikkje tvil om at særleg Bond University var ein av stadene fakultetet såg behov for å avgrensa talet på studentar for å unngå å senda studentane på «klassetur» når dei helst skal reisa på *utveksling*.

**Tabell 2: Søknader og tilbod om nominasjon til Bond University**

	2017	2018	2019	2020
<b>Bond som 1. val</b>	24	43	15	36
<b>Bond som eitt (eller fleire) av søknadsalternativa i søknadene</b>	74 studentar førte opp Bond til saman 81 gongar	75 studentar førte opp Bond til saman 89 gongar	44 studentar førte opp Bond til saman 45 gongar.	63 studentar førte opp Bond til saman 74 gongar.
<b>Tilbod om nominasjon til Bond University</b>	18 (4 LLM)	40 (12 LLM)	11 (ingen LLM)	24 (11 LLM)

Fordi LLM i følgje reglane er unnateke grensa på 8 studentar, vil det vera meir enn 8 studentar samstundes ved Bond University både i haustsemesteret og i vårsemesteret. Slik søkjarane og nominasjonane fordeler seg, vil det per i dag vera 19 studentar på utveksling ved Bond University i haustsemesteret og 16 studentar i vårsemesteret. Dette er eit høgt antal studentar frå Dragefjellet, og Studieutvalet bør vera merksam på at juridisk fakultet ved både Universitetet i Oslo og Universitetet i Tromsø også har avtale med Bond University, slik at det totale talet på norske jusstudentar er høgare enn talet på studentar som utvekslar frå UiB. Sjølv om vi framleis sender mange studentar til Bond, gjer 8-grensa at totaltalet til Bond University er 24 i staden for 52.

### Fordeling av studentane til ulike destinasjonar

Etter at ein del studentar har takka nei til nominasjonen dei fekk tilbod om, har late vera å svara, eller har trekt seg, er talet studentar som skal på utveksling studieåret 2020/2021 noko lågare enn det var umiddelbart etter at tilbod om nominasjon vart sendt ut. Frå at det opphavleg vart gjeve 244 tilbod om nominasjon, er vi per 24. mars nede i 223 utreisande studentar gjennom fakultetet eller universitetet sine avtaler studieåret 2020/2021. Vi veit at det vil komma ein del trekk fram mot avreise, i tillegg til at det er uvisst korleis koronapandemien vil påverka utvekslingsmoglegheitene. På den andre sida veit vi og at det vil komma ein handfull nye søknader ved suppleringsfristen 1. september. I tillegg vil ein handfull studentar søka opptak til ulike universitet på eiga hand, utanom fakultetet sine avtaler. Studentar som studerer utanlands utanom fakultetet eller UiB sine utvekslingsavtaler (såkalla «free movers») tel ikkje med i statistikken over utreisande studentar, og dei bidreg heller ikkje til den resultatbaserte finansieringa av fakultetet. Til trass for uvissa knytt til trekk og talet på nye søknader ved 1. septemberfristen, ser det per i dag ut til at vi vil ha fleire utreisande studentar studieåret 2020/2021 enn studieåret 2019/2020. Dersom dette held stikk og utveksling ikkje vert hindra av koronapandemien i monaleg grad, kan vi venta at auken i utreisande studentar vil ha positiv innverknad på andelen ferdige kandidatar med utveksling som del av grad i 2021.

Som følgje av at avgrensinga av talet på studentar til same universitet samstundes ikkje gjeld LLM-studier, vil 36<sup>1</sup> av dei 223 studentane som reiser gjennom fakultetet eller UiBs avtaler studera ved vertsuniversitet der det er *meir enn 10 andre studentar frå Dragefjellet*. Studieåret 2018/2019 var dette talet 78 av 191 studentar. Vi ser altså at regelendringa har hatt stor effekt på kor mange studentar som reiser til destinasjonar med mange andre studentar frå Dragefjellet.

Studieåret 2020/2021 fordeler dei 223 utreisande studentane seg på 60 ulike universitet. Av tabellen under ser vi at dette er same tal vertuniversitet som per august 2019. Det er ikkje akkurat dei same 60 universiteta. I 2020 har vi motteke søknader både til universitet vi ikkje har send studentar til tidlegare, og til universitet som vi ikkje har send studentar til på nokre år.

Studieår	Utreisande studentar	Antal vertsuniversitet
2020/2021	223	60
2019/2020	177	60
2018/2019	191	52

Vidare er det i 2020/2021 31 studentar som vil vera den einaste studenten frå Dragefjellet på utvekslingsdestinasjonen sin det semesteret dei er på utveksling. Dette er ein nedgang frå fjorårets 43 som reiste heilt aleine.

Studieår	Studentar som er den einaste frå Dragefjellet ved vertsuniversitetet sitt
2020/2021	31
2019/2020	43
2018/2019	28

### Særleg om LLM

Til søknadsfristen 1. februar 2020 hadde 50 søkjarar (19 %) LLM-studier som førsteval i søknaden sin. I 2019 21,5% av søkjarane ført opp LLM-studier som førsteval.

Det vart gjeve tilbod om nominasjon til LLM til 57 studentar, og per 24. mars 2020 er det 54 studentar, eller 24 % av dei utreisande studentane, som skal utveksla for å ta ein LLM-grad studieåret 2020/2021. Per 30. august 2019 skulle 19,5% av dei utreisande studentane inneverande studieår utveksla for å ta ein LLM-grad. Studentar som tar ein LLM-grad under utveksling vil som hovudregel kunna søkja godskriving av masteroppgåva etter utvekslingsopphaldet. Auken i LLM-studentar vil altså sei at vi behovet for rettleiarar til masteroppgåve her heime minskar tilsvarande studieåret 2020/2021.

Men sjølv med auken i antal og andel LLM-studentar frå 2019 til 2020 er vi ikkje oppe på nivå med rekordåret 2018 då 76 av 232 søkjarar (32,5 %) hadde LLM-studier som førsteval til søknadsfristen 1. februar 2018. 65 studentar, eller 34 % av dei utreisande studentane, enda med å utveksla for å ta ein LLM studieåret 2018/2019.

### Informasjonstiltak i forkant av søknadsfristen 1. februar 2020

<sup>1</sup> 14 av desse skal ta ein LLM ved King's College London, og 24 skal studera ved Bond University i Australia, der det i haustsemesteret vil vera totalt 19 UiB-jusstudentar (11 for LLM og 8 for eitt semester) og i vårsemesteret vil vera totalt 16 UiB-jusstudentar (11 for LLM og 5 for eitt semester).

På informasjonsmøte og i rettleiing har vi halde fram med å oppmoda studentane til å «tenkja utanfor boksen» og fokusert på føremonene med å utveksla aleine eller få saman. Dekanen har delteke på informasjonsmøte både i oktober og i januar, og oppmoda studentane til å ikkje reisa der alle andre reiser. I forkant av søknadsfristen forsøkte formidlingsteamet å gjera intervju med studentar som har reist aleine eller få saman, slik som i fjor. I år viste det seg dessverre umogleg å få studentane til å stilla opp.

To særskilde informasjonstiltak har blitt gjort: På informasjonsmøtet hausten 2019 snakka professor Eirik Holmøyvik om å studera i Frankrike. Dette er eitt av fleire land det er politisk ønskje om å auka utvekslinga til og frå, og på bakgrunn av at Holmøyvik var på forskingsopphald ved Université Nanterre i Paris studieåret 2018/2019 og også representerte fakultetet på eit arrangement som hadde som formål å auka utveksling og samhandling mellom norske og franske universitet, tilboud han å bidra i rekrutteringa av studentar til Frankrike. Dette har truleg medverka til at 12 studentar er nominerte til utveksling til Frankrike i løpet av studieåret 2020/2021, mot 6 studentar studieåret 2019/2020.

Også tilbodet om å kombinera praksis og studier i kinesisk rett under utveksling til Kina har fått særleg marknadsføring fram mot søknadsfristen både i form av eige informasjonsmøte, oppslag på nettsidene og ein video på instagram. I tillegg har tilbodet blitt gjort tilgjengeleg både i haust- og vårsemesteret, mot både vårsemesteret tidlegare, og utvekslingsavtalen slik den går fram av avtaleoversikta har fått endra namn frå «Semesterpakke i kinesisk rett» til «Praksis og studier i kinesisk» rett for kommunisera betre kva dette tilbodet er. Desse tiltaka har til saman gjort at det for studieåret 2020/2021 er nominert 10 studentar til dette utvekslingstilbodet, mot opphavleg 4 studentar for studieåret 2019/2020.<sup>2</sup> Det er ikkje utenkjeleg at koronautbrotet som starta i Kina kort tid før søknadsfristen dessutan kan ha skremt enkelte studentar frå å søkja utveksling til Kina, slik at tiltaka kunne ha resultert i enda fleire studentar om ikkje koronautbrotet hadde funne stad. Dette er det sjølv sagt umogleg å få vita noko sikkert om.

Utover våren og sommaren blir det spanande å sjå om, eller i kva grad, koronautbrotet og UDs reiseråd framover vil påverka utvekslinga som er planlagt for 2020/2021. UiB støttar seg alltid til UDs reiseråd i vurderinga av kva utveksling som kan finna stad.

[Tilbake til saklisten](#)

---

<sup>2</sup> På grunn av utbrotet av koronavirus i Kina vart det ikkje mogleg å gjennomføra utvekslingsopphaldet som planlagt for dei fire studentane som skulle ha praksis og studier i Kina våren 2020. To av desse er i staden blant dei 10 nominerte for studieåret 2020/2021.



**Eksamensplan kontinuasjonseksamener 2020.**

Fra studieseksjonen (v/KJESO)

Til studieutvalget

8. april 2020

**Orienteringssak: kontinuasjonseksamener høsten 2020**

Alle obligatoriske emner på masterstudiet i rettsvitenskap har kontinuasjonseksamener i uke 31 eller 32, bl.a. for å sikre at studenter som er har gyldig fravær på eksamen skal kunne følge planlagt studieprogresjon.

Kontinuasjonseksamenene i JUS134 Rettshistorie og komparativ rett, JUS134-KINA og JUS121 Norske og internasjonale rettslige institusjoner er alle hjemmeeksamener. Disse eksamenene er plassert i uka før selve kontinuasjonssuka (uke 32) for å unngå at disse kolliderer med alle andre kontinuasjonseksamener.

Som følge av koronasituasjonen våren 2020 får flere kontinuasjonseksamener enn vanlig hjemmeeksamen som vurderingsform. Kontinuasjonseksamenene skal i størst mulig grad speile den opprinnelige eksamenen, så eksamener som i utgangspunktet ikke hadde ordinær skoleeksamen skal heller ikke ha det på kontinuasjonseksamen, jf. fakultetsstyrets vedtak i sak 14/20 pkt. 3.

Planen for kontinuasjonseksamenene høsten 2020 blir derfor slik:

**KONTINUASJONSEKSAMENER HØSTEN 2020**

	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG
UKE 31 (27. – 31.7.)	HJEMMEKSAMEN JUS121 Norske og internasjonale rettslige institusjoner (27.7. kl. 9.00 – 31.7. kl. 13.00)				
	SEMINAROPPGAVE EXFAC				
	HJEMMEKSAMEN JUS134 og JUS134-KINA (begge 28.7. kl. 8.00 – fredag 31.7. kl. 14.30)				
UKE 32 (3. – 7.8.)	EXFAC JUS131 JUS241	JUS111 JUS122 JUS132 JUS242	JUS112 <sup>3</sup> JUS123 <sup>4</sup> JUS133 <sup>5</sup> JUS243 <sup>6</sup>	JUS113 <sup>7</sup> JUS124 JUS135	JUS114

[Tilbake til sakslisten](#)

<sup>3</sup> Hjemmeeksamen

<sup>4</sup> Hjemmeeksamen

<sup>5</sup> Hjemmeeksamen

<sup>6</sup> Hjemmeeksamen

<sup>7</sup> Hjemmeeksamen

**Sak 31/20**

Fra studieseksjonen (v/KJESO)

1. mars 2020

Til Studieutvalget

## Endringer i fakultetets utfyllende regler § 6

Studieadministrasjonen har sett at det er et behov for å oppdatere kapittel 6 i [fakultetets utfyllende regler](#): *Vitnemål og videre studier*, og legger derfor fram forslag om endringer.

Endringene er i all hovedsak av redaksjonell og strukturell art, og kan neppe sies å være kontroversielle. Det er stort sett tale om ren omstrukturering, noen mindre, språklige endringer samt raffinering av en del punkter som har gitt rom for misforståelser.

### Eksempler på de aktuelle endringene

- Språklig er kapittel 6 i fakultetets utfyllende regler noe forenklet, og i større grad harmonisert med formuleringene på fakultetets vitnemålssider.
- Det er nå lagt inn i klartekst at *alle* ferdige kandidater må avlegge digitalt kandidatløfte. En del studenter har tolket det slik at de har avlagt kandidatløftet «ved håndslag» om de var til stede på kandidatarrangementet, og unnlater dermed å gjøre det digitalt (som er påkrevd).
- Kriteriene for gradsopptak/grunnlag for vitnemål og informasjonen om selve vitnemålsutstedelsen er per februar 2020 samlet i under ett punkt. I dette forslaget er dette blitt to separate punkter slik at gradsopptaket skilles fra vitnemålsutstedelsen, noe som er hensiktsmessig fordi det er to ulike prosesser.
- Grunnlaget for prioritering av spesialemner i mastergraden er spisset.
- Kapitlet har nå en direkte lenke til [kandidatløfteskjemaet](#). Dette gjør det enda enklere for ferdige mastere å avlegge kandidatløftet, i tillegg til at de sluses inn til annen relevant informasjon om vitnemål o.l.

I endringsforslagene er fjernet tekst markert med gjennomstreking, og ny tekst markert med farget skrift.

## Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet.

### Kapittel 6. Vitnemål og videre studier

#### § 6-1 Vitnemål: Utstedelse og grunnlag Registrering av oppnådd mastergrad: krav og grunnlag

- ~~1. Vitnemål utstedes innen åtte uker etter at
 
    - a. de faglige kravene til graden er oppfylt og
    - b. kandidatløftet er avlagt.~~
  - ~~2. Kandidatløftet avlegges elektronisk innen
 
    - ~~1. september for studenter som fullfører graden i vårsemesteret~~
    - ~~1. februar for studenter som fullfører graden i høstsemesteret.~~~~
  - ~~3. De faglige kravene til graden går fram av § 2-1.~~
  - ~~4. De faglige kravene er oppfylt slik det framgår av den enkeltes utdanningsplan.
 
    - a. Det juridiske fakultet registrerer oppnådd grad på første mulige tidspunkt. Emnene i utdanningsplanen utgjør grunnlag for vitnemål.
    - b. Som hovedregel kan graden ikke inneholde mer enn 300 – respektive 120 – studiepoeng. Der utdanningsplanen inneholder mer enn det som kan inngå i grad, gjelder følgende:
      - ~~i. Emner godskrevet etter utveksling har prioritet~~
      - ~~ii. Emner tatt ved UiB har prioritet foran emner tatt ved andre norske institusjoner, eller andre institusjoner uten etter utvekslingsavtale.~~
    - c. Der prioriteringene etter punkt a ikke avklarer hele grunnlaget for vitnemålet, har studenten selv ansvar for å angi hvilke emner som skal inngå i graden.
    - d. Dersom studenten ikke har angitt hvilke emner som skal inngå i graden, vil fakultetet velge det/de eldste av de aktuelle emnene. Dersom dette heller ikke avklarer utvalget, velges emnet med best karakter, og deretter i alfabetisk rekkefølge.~~
1. Mastergraden i rettsvitenskap er oppnådd idet de faglige kravene er oppfylt slik det framgår av studentens utdanningsplan.
  2. De faglige kravene til graden går fram av § 2-1.
  3. Emnene i utdanningsplanen utgjør grunnlag for vitnemål.
  4. Som hovedregel kan graden ikke inneholde mer enn 300 – respektive 120 – studiepoeng. Der utdanningsplanen inneholder mer enn det som kan inngå i graden, gjelder følgende prioritering:
    - a. Forhåndsgodkjente spesielemner
    - b. Spesielemner tatt ved Det juridiske fakultet, UiB
    - c. Spesielemner tatt ved andre institusjoner, herunder utenlandske emner uten forhåndsgodkjenning
    - d. Masteroppgave tatt ved Det juridiske fakultet, UiB, skal alltid ha prioritet foran andre masteroppgaver
  5. Der prioriteringene etter punkt 4 ikke avklarer hele grunnlaget har studenten selv ansvar for å angi hvilke emner som skal inngå i graden (som beskrevet [her](#)).
  6. Hvis studenten ikke har angitt hvilke spesielemner som skal inngå i graden vil fakultetet velge det/de eldste av de aktuelle emnene. Dersom dette heller ikke avklarer utvalget, velges emnet med best karakter, og deretter i alfabetisk rekkefølge.

#### § 6-2 Opphør av studieretten ved oppnådd grad

Studieretten til masterprogrammet i rettsvitenskap avsluttes uten forvarsel når kravene til grad er oppnådd, eller ved fastsatt utløpsdato. ~~Når vitnemål er utstedt kan det ikke gis ny studierett til masterprogrammet i rettsvitenskap, og en avsluttet studierett kan ikke gjenåpnes.~~ Når vitnemål er utstedt kan studieretten ikke gjenåpnes.

### § 6-3 Vitnemål: utstedelse og kandidatløfte

1. Vitnemålet sendes som hovedregel innen åtte uker etter at følgende er oppfylt:
  1. siste sensur i graden har falt **og**
  2. eventuelt utenlandsopphold er godkjent **og**
  3. kandidatløftet er avlagt.
2. Kandidatløftet avlegges i fakultetets [kandidatløfteskjema](#) innen
  - 1. september for studenter som fullfører graden i vårsemesteret
  - 1. februar for studenter som fullfører graden i høstsemesteret.

Også de som deltok på kandidatarrangementet må avlegge kandidatløftet som beskrevet over.

3. Studenter med mer enn 30 studiepoeng spesialemer eller med en kombinasjon som fremtvinger en grad på over 300 studiepoeng kan oppgi hvilke spesialemer de ønsker påført vitnemålet som beskrevet i § 6-1 nr. 5. Unnlater studenten å gjøre dette avgjør fakultetet hvilke emner som skal inngå etter faste kriterier, beskrevet i § 6-1, nr. 4-6.

### § 6-4 Videre studier ved Det juridiske fakultet

#### 1. Poststudierett

Kandidater med master i rettsvitenskap fra Universitetet i Bergen kan søke poststudierett ved Det juridiske fakultet.

- a. Poststudierett kan kun gis én gang, og da kun fra og med semesteret etter at grad er oppnådd.
- b. Søknadsperioder er
  - 1. juli - 15. august for studenter som fullfører graden i vårsemesteret
  - 1. desember - 15. januar for studenter som fullfører graden i høstsemesteret.
- c. Poststudierettens varighet er to semestre, men kan avsluttes tidligere etter melding til fakultetet. Utløpt eller avsluttet poststudierett kan ikke gjenåpnes.
- d. Med poststudierett kan man ta [JUS241](#), [JUS242](#), [JUS243](#), etikk-kurs og spesialemer, under forutsetning av at gjentaksregler e.l. ikke er til hinder.
- e. Etikk-kurs og eventuelle karakterforbedringer på allerede beståtte emner kan inkluderes på vitnemålet, ~~såfremt~~ **gitt at** dette ikke allerede er utstedt.
- f. Poststudierett innebærer automatisk utsatt vitnemålsutstedelse. Vitnemål kan likevel utstedes i løpet av poststudierettperioden hvis kandidatløftet avlegges. Poststudieretten avsluttes ikke når vitnemål utstedes slik, men man kan likevel gi beskjed om at man ønsker å avslutte poststudieretten i kandidatløftet.

#### 2. Særskilt studierett til spesialemer

Kandidater med master i rettsvitenskap fra Universitetet i Bergen kan søke særskilt studierett til å ta ytterligere spesialemer jf. § 2-7.

Søknadsfrister kunngjøres på [nettsidene for opptak](#).

**Sak 32/20****Endring i Opptaksreglement for opptak til toårig mastergrad i rettsvitenskap<sup>8</sup>**

Søkernes karaktersnitt har betydning i to uavhengige sammenhenger – som kvalifikasjon (det kreves C i snitt) og som rangeringsgrunnlag.

Kvalifikasjon: I § 4, andre ledd, heter det: «Det kreves C i snitt i alle emner som inngår i opptaksgrunnlaget. Innføringsemner (EXPHIL og EXFAC Juridisk forprøve eller tilsvarende) regnes ikke med.»

Rangeringsgrunnlag: I § 6 heter det: «Søkerne rangeres på grunnlag av gjennomsnittskarakter i alle emnene som inngår i opptaksgrunnlaget, unntatt innføringsemner (EXPHIL og EXFAC Juridisk forprøve eller tilsvarende).»

Forprøver er unntatt i begge tilfellene. Det henger sammen med at noen har B/lb på forprøvene, eventuelt på en av dem, mens andre har karakterer. Vi har ansett at det ikke er rimelig at de som får A på exphil og exfac skal få et fortrinn framfor dem som får B/lb på samme, og har derfor valgt å ta bort disse to emnene både fra kvalifiseringen og fra rangeringen.

Alle de tre institusjonene<sup>9</sup> har bokstavkarakterer på alle andre emner i sine respektive bachelorprogrammer.

Universitetet i Stavanger har henvendt seg til oss med spørsmål om hvordan vi vil se på søknader som inneholder ekstraordinære B/lb-resultater som følge av særskilte tiltak våren 2020, knyttet til nedstenging av universitetene og høyskolene.

De har fått et uformelt svar som i korthet går ut på at fakultetet ikke har tatt eksplisitt stilling til det, men at det mest nærliggende er at eksamener med B/lb sees bort fra i de to sammenhengene der karakterpoengene er relevante. Eksamenene må selvsagt være bestått.

Det er nødvendig at fakultetet tar formelt stilling til hvordan vi vil forholde oss til dette, sånn at vi har noe sikkert å vise til som institusjonene kan rette seg etter.

På denne bakgrunn framsettes følgende

**forslag til vedtak:**

I Opptaksreglement for opptak til toårig mastergrad i rettsvitenskap gjøres følgende endring:

I § 4 andre ledd gjøres følgende tilføyelse: **Det samme gjelder andre emner med karakteren B/lb våren 2020.**

I § 6 gjøres følgende tilføyelse: **Emner med karakteren B/lb våren 2020 regnes ikke med i rangeringen.**

[Tilbake til saklisten](#)

---

<sup>8</sup> <https://www.uib.no/jur/95298/opptaksreglement-opptak-til-to%C3%A5rig-mastergrad-i-rettsvitenskap>

<sup>9</sup> Universitetet i Stavanger, Universitetet i Agder, Høgskolen i Innlandet.

## *Lovdata på eksamen*

Fra studieseksjonen (v/KJESO)  
Til studieutvalget

14. april 2020

## Innføring av Lovdata som standard hjelpemiddel på eksamen i ordinære emner på masterstudiet

*Lovdata som hjelpemiddel på eksamen gir mulig tilgang til et svært stort kildemateriale, med mulighet til å innarbeide henvisninger, uthevninger og understrekinger i rettskildene i Lovdata Pro med utgangspunkt i de innarbeidelsene de har vært vant til. Dette digitale verktøyet gir studentene større forutsigbarhet rundt tillatte innarbeidelser og hjelpemidler, de får arbeide aktivt med rettskildene gjennom hele semesteret og de får verdifull erfaring med et arbeidsverktøy de vil benytte på daglig basis når de kommer ut i arbeidslivet.*

### **Lovdata i pilot – vår/høst 2019 og vår 2020**

Lovdata ble første gang benyttet som hjelpemiddel på JUS133 Rettskilde- og metodelære våren 2019, både på ordinær eksamen og kontinuasjonseksamen. Det har vært fakultetets ønske å fulldigitalisere hjelpemidlene, slik det kommer til uttrykk i orientering til Studieutvalget den 31.10.19: alle emner på første studieår skulle bruke Lovdata på eksamen<sup>10</sup>. Tanken bak var at H19-kullet skulle være det første som ikke var nødt til å eie en lovsamling i papir – et nærmest «fulldigitalt» kull. Studentene kan imidlertid inntil videre fortsatt ha med seg fysiske utgaver av hjelpemidlene som er beskrevet i [§ 3-5 i fakultetets utfyllende regler](#).

For de øvrige emnene på masterstudiene fikk de emneansvarlige selv avgjøre om Lovdata skulle brukes på eksamen våren 2020. Undervisningsdekanen oppfordret imidlertid sterkt til at flest mulig åpnet for dette; om ikke annet i form av en «digital lovsamling».

Studieåret 19/20 ble Lovdata benyttet på følgende emner:

- JUS122 Erstatningsrett
- JUS124 Tingsrett
- JUS111 Forvaltningsrett I
- JUS114 Juridisk metode

Planen videre var at studentene skulle ha tilgang til Lovdata på eksamen i emnene

- JUS113 Kontraktsrett I
- JUS123 Forvaltningsrett II
- JUS133 Rettskilde- og metodelære
- JUS243 Alminnelig formuerett<sup>11</sup>

---

<sup>10</sup>Se sak [86/19](#)

<sup>11</sup> I JUS243 Formuerett var planen at studentene skulle ha tilgang til alle kilder i Lovdata.

Når det gjelder kontinuasjonseksamenene i august skal disse i størst mulig grad speile den opprinnelige eksamenen. Eksamener der det i utgangspunktet ikke ble brukt Lovdata går dermed uten også på kontinuasjonseksamen.

For å gi de emneansvarlige en god start med det nye eksamensverktøyet ble det den 11. mars avholdt to brukerkurs i Lovdata. Kurset var primært rettet mot emneansvarlige, men var også åpent for andre vitenskapelige, administrasjonen og andre interesserte ved fakultetet. Om lag 40 personer deltok på disse to kursene.

## Lovdata fra og med 12. mars 2020

Situasjonen som oppstod i forbindelse med korona-pandemien satte en (midlertidig) stopper for planene for innføringen av Lovdata, da universitetet stengte dørene den 12. mars, og fakultetsstyret den 17.3.2019 vedtok at samtlige eksamener våren 2020 får endret vurderingsform til hjemmeeksamen.

Studieavdelingen melder at Inspira ikke vil være låst ned under en hjemmeeksamen. Det gir da heller ikke mening å hvitliste Lovdata som ekstern ressurs, ettersom kandidatene kan åpne Lovdata Pro i en ny fane, et nytt nettleservindu eller på en annen enhet. For hjemmeeksamener brukes altså den vanlige versjonen av Lovdata Pro, ikke eksamensversjonen<sup>12</sup>. Dette betyr at studentene får tilgang til *alle* funksjoner og rettskilder i Lovdata Pro, og det må tas høyde for denne endringen i forutsetninger når de emneansvarlige utarbeider eksamensoppgavene og sensorveiledningene våren 2020.

Studentene vil bli grundig informert om både denne og andre eksamensrelevante endringer gjennom en standardmelding (med emnespesifikke tilpasninger) som de studieårsansvarlige publiserer på de aktuelle emnesidene i Mitt UiB.

## Erfaringer med Lovdata på eksamen

Fakultetet har gjennom de tre siste semestrene hatt svært gode erfaringer med Lovdata på eksamen, selv om vi i en tidlig fase (våren 2019) opplevde noen tilfeller av «barnesykdommer». Disse utfordringene har blitt godt håndtert, og de seneste eksamenene med Lovdata (JUS111 Forvaltningsrett I, JUS122 Erstatningsrett, JUS124 Tingsrett, JUS114 Juridisk metode) har blitt gjennomført uten tekniske problemer.

Studieadministrasjonen har utarbeidet rutiner for både [vitenskapelig](#) og [administrativt](#) ansatte for å sikre stødig drift og å unngå uheldige situasjoner i framtiden, og er i løpende dialog med nøkkelpersoner hos både Studieavdelingen og Lovdata.

## Tilganger på det enkelte emne

Det har variert fra emne til emne hvilke rettskilder i Lovdata studentene har fått tilgang til. På noen emner har studentene bare hatt tilgang til en digital lovsamling, mens det på andre emner har vært gitt tilgang også til rettspraksis.

Fakultetet har gode erfaringer med å la tilgangene i Lovdata variere fra emne til emne. En slik fleksibilitet passer godt til dette studiet, der emnene er relativt små og variasjonene kan være store med tanke på hvilke rettskilder som er sentrale. I tillegg gir dette den emneansvarlige mulighet til å legge opp tilgangene i Lovdata på den måten som legger best til rette for læring på emnet. Det er derfor ønskelig at det også i fremtiden blir slik at tilgangene i Lovdata varierer fra emne til emne. Vi ser for oss at Norges Lover (altså

---

<sup>12</sup> <https://digitaleksamen.lovdata.no/pro/auth/login>

den «digitale lovsamlingen») blir standard tillatt hjelpemiddel for alle ordinære emner<sup>13</sup>, og vil utarbeide en felles informasjonstekst for dette som legges i emnebeskrivelsen.

Hvilke rettskilder studentene får tilgang til på eksamen er så viktig for studieopplegget og for studentatferden at det bør vedtas som en del av emnebeskrivelsen. Som tidligere nevnt vil det ligge standardisert informasjon i emnebeskrivelsen om at det er Norges Lover som er tillatt hjelpemiddel i emnet, så eventuelle justeringer her må legges inn i FS<sup>14</sup>. Det må bemerkes at vi av tekniske årsaker benytter UiO sitt standardoppsett for Lovdata på eksamen, altså med full tilgang til både lovsamling og rettskilder som utgangspunkt. Dette betyr at den emneansvarlige må *fjerne* tilgangen til ikke-tillatte kilder i Lovdata før eksamen.

## Frister

Hvilke rettskilder som er tilgjengelige skal publiseres i emnebeskrivelsen *senest fire uker før kursstart*. Hvis man kun ønsker tilgang til Norges Lover på eksamen behøver man ikke foreta seg noe annet enn å se til at riktige kilder er angitt i Lovdata<sup>15</sup>. Det er da standardteksten for tillatte hjelpemidler som vil bli publisert i emnebeskrivelsen.

Ønsker man at andre kilder enn Norges Lover skal være tilgjengelige på eksamen må disse bestemmes og publiseres i god tid før kursstart; blant annet for å sikre at studentene tidlig vet hva de skal forholde seg til. Vi foreslår derfor at fristen for å gjøre endringer i standard hjelpemidler settes til seks uker før kurset starter. Det skal sendes som sak til studiedekanen, og det er den emneansvarliges oppgave å se til at dette blir gjort innen fristen.

## Fusk

Det er elementer ved Lovdata som må tas med i betraktningen knyttet til arbeidet med å avdekke fusk på eksamen. Utgangspunktet er at det fins to kategorier merknader i Lovdata Pro: Referanser og fritekst. Vi tillater i utgangspunktet ikke fritekst på eksamen (emneansvarlig kan eventuelt overstyre dette), men tillater referanser etter lignende mal som den som gjelder nå. Her er innretningen sånn at studentene skriver inn referanser, og hvis referansen er til et lovlig hjelpemiddel på den aktuelle eksamenen, blir referansen til en lenke. I motsatt fall står den bare der som tekst. Denne funksjonaliteten fins det i dag muligheter for å «manipulere», slik at det er mulig å skrive noe tekst i disse feltene. Vi samarbeider med Lovdata om å forhindre denne muligheten, men en løsning er ikke klar i skrivende stund.

## Lovdata som standard hjelpemiddel på eksamen fra og med høsten

### 2020

Som allerede nevnt er studentene svært fornøyde med dette verktøyet. De har over lengre tid brukt Lovdata i sine studier, og innføring av Lovdata på eksamen knytter undervisning og eksamen tettere sammen, i tillegg til å gi dem en mer virkelighetsnær opplevelse av praktisk juristvirksomhet. Fakultetet har utarbeidet gode rutiner for bruk av Lovdata, og ansatte ved fakultetet opplever generelt digitaliseringen av hjelpemidler på eksamen som en positiv tilvekst. Dette tilsier at Det juridiske fakultet nå er godt rustet til å innføre Lovdata som standard hjelpemiddel på eksamen.

<sup>13</sup> Dette vil også bli en realitet for spesialemer i løpet av nærmeste fremtid, men krever mer forarbeid.

<sup>14</sup> Felles studentsystem – gjøres av administrasjonen

<sup>15</sup> Dvs. fjerne kryssene for alt annet enn Norges Lover



Det foreslås derfor at Lovdata på eksamen innføres som standard for alle skoleeksamener i obligatoriske emner ved Det juridiske fakultet fra og med høsten 2020.<sup>16</sup>

## Videre arbeid med implementeringen

Studieadministrasjonen vil, i samarbeid med faglig ansvarlig for Lovdata, gjøre følgende i tiden fremover:

- Utarbeide standardinformasjon om tillatte hjelpemidler på eksamen, der man for hvert enkelt emne kan legge til kilder som er tillatt *utenom* selve lovsamlingen. Informasjonen legges i FS.
- Videreutvikle wikisiden for vitenskapelig ansatte slik at man i minst mulig grad trenger assistanse for å gjøre de nødvendige tilpasningene i systemet
- Utarbeide en nettside der studentene kan finne overordnet informasjon om Lovdata.
- Formalisere rutinene for hvordan fakultetet, i samarbeid med Studieavdelingen og Lovdata, skal håndtere eventuelle situasjoner der Lovdata går ned i løpet av eksamensavviklingen.<sup>17</sup>
- Utarbeide og gjennomføre evaluering av ordningen i løpet av inneværende semester.

## Vedtak

Studieutvalget oppfordrer fakultetsstyret til å fatte følgende vedtak:

1. Lovdata på eksamen gjennomføres for alle skoleeksamener ved fakultetet fra og med høsten 2020
2. På enhver eksamen skal studentene ha tilgang til en digital lovsamling, det vil si det norske eller internasjonale regelverket som er relevant. I hvert enkelt emne kan det i tillegg gis tillegg til andre rettskilder i Lovdata. Det skal komme frem av emnebeskrivelsen hvilke rettskilder som vil være tilgjengelige på eksamen.
3. Studentene skal kunne anvende referanser i Lovdata. Fritekst kan anvendes bare dersom dette er vedtatt i det enkelte emne.
4. Regler om fusk utvikles i Utfyllende regler ... og fastsettes av Studieutvalget.

[Tilbake til saklisten](#)

---

<sup>16</sup> Studieadministrasjonen har allerede utarbeidet forslag til endring av fakultetets utfyllende regler § 3-5 Analoge hjelpemidler til eksamen, som også skal behandles i studieutvalget.

<sup>17</sup> Dette håndteres allerede godt i dag, i samarbeid mellom SA og Lovdata (og JURFA, ved behov).

## Opprettelse av og mandat for arbeidsgruppe for 5. studieår

### Bakgrunn

I løpet av de siste årene har fakultetet foretatt en omfattende reform av masterprogrammet i rettsvitenskap. En ny studieordning for 1. – 3. studieår ble endelig vedtatt av fakultetsstyret den 30. april 2019 (styresak 26/19), mens en endret læringsutbyttebeskrivelse for hele programmet ble vedtatt av fakultetsstyret den 4. juni 2019 (styresak 46/19). Sistnevnte var forberedt av en arbeidsgruppe, som leverte sin andre delinnstilling om lærings- og prøvingsformer i januar i år. Denne utredningen er nå på høring.

Faginndelingen for den nye studieordningen har så langt omfattet de tre første studieårene, mens det er lagt til grunn at emnene på 4. studieår skal ha den sammensetning og rekkefølge som de har i dag. Studiereformen har til nå i større grad dreiet seg om de obligatoriske emnene enn om de emnene hvor studentene har fått en valgfrihet. Rammene for de valgfrie emnene er likevel langt på vei gitt i den forstand at fakultetsstyret har vedtatt at det skal være engelskspråklige og semi-obligatoriske norske valgemner på andre semester tredje studieår (fakultetsstyret 30. april 2019, sak 26/19). Men det er bare innholdet i de norske emnene som det foreløpig har blitt fattet vedtak om, det vil si at det er fattet vedtak om at de skal være Barnerett, Informasjons- og personvernrett, Miljørett og Skatterett. Om de engelske valgemne har styret bestemt at de «skal ta utgangspunkt i dagens engelskspråklige spesialemner.»

Studiereformen har i liten grad gått inn på 5. studieår. Det har riktignok blitt vedtatt at det skal ligge et metodeemne på dette studieåret (Metode III), men innholdet er ikke fastlagt. Utover dette har studiereformen bygget på at studentene skal ha en betydelig valgfrihet på 5. studieår, men reformarbeidet har i liten grad gått inn på hvordan dette studieåret skal struktureres eller organiseres. Det er derfor på høy tid at det settes ned en arbeidsgruppe som har 5. studieår som en vesentlig del av sitt mandat. I samsvar med dette ble fakultetsstyret i møte holdt 17. mars 2020 invitert til en bred diskusjon om hva en arbeidsgruppe for femte studieår skal ta opp (sak 21/20). I diskusjonssaken ble det lagt til grunn at arbeidsgruppens mandat i hvert fall skal omfatte spesialemnene på 5. studieår, og så ble styret invitert til å drøfte om gruppens mandat også skal omfatte disse emnene:

- Masteroppgaven
- LLM
- Metodeundervisningen
- Valgemnene på 3. studieår

I forkant av fakultetsstyremøtet var saken blitt behandling av Studieutvalget, som gav denne uttalelsen (sak 12/20):

- Arbeidsgruppen bør ha et vidt mandat
- Gruppen bør se på sammenhengen mellom
  - o Masteroppgaven og spesialemnene
  - o Masteroppgaven og metodekurset på femte år
  - o Spesialemnene og valgemnene (på tredje år)
- Gruppen bør se på om og eventuelt hvordan porteføljen på femte år kan utvikles til en LLM.

Også fakultetsstyret ga uttrykk for at arbeidsgruppen skal ha et bredt mandat. I styremøtet ble det særlig understreket at femte studieår blir en arena for faglig fordypning.

Saken som nå fremmes for fakultetsstyret tar sikte på å gi et vedtak som er i samsvar med diskusjonen i fakultetsstyret. Saken inneholder derfor forslag om å nedsette en arbeidsgruppe for femte studieår, hvilket mandat gruppen skal, hvordan gruppen skal sammensettes og hvilken prosess gruppen skal følge.

## Mandat

Arbeidsgruppen skal utarbeide et forslag til struktur og emnesammensetning for 5. studieår på masterstudiet i rettsvitenskap. Derunder skal arbeidsgruppen:

- vurdere hvor mange spesialemer fakultetet skal tilby, hvor store de skal være og hvilke spesialemer det skal være
- vurdere om spesialemerne på 5. studieår også i fremtiden skal være frittstående emner eller om de skal samles i linjer eller pakker
- vurdere sammenhengen mellom spesialemer og masteroppgaven, herunder om det bør utvikles integrerte faglige pakker som inkluderer både spesialemer og masteroppgaven innenfor f.eks. et rettsområde eller et rettslig fagfelt
- vurdere sammenhengen mellom spesialemer på 5. studieår og valgemner på 3. studieår, derunder utvikle kriterier for hvilke emner som hører hjemme på henholdsvis det ene og det andre studieåret
- vurdere hvilken metodeundervisning som skal gis på 5. studieår, herunder om det skal være egne metodeemner som alle studenter på studieåret må følge eller om metodeundervisningen kan gjøres mer tilpasset bestemte materielle emner eller eventuelt linjer eller pakker
- vurdere om hele eller deler av 5. studieår skal kunne byttes ut med utveksling, herunder hvilke faglige kriterier som bør stilles for å godkjenne utvekslingsopphold i stedet for emner på 5. studieår
- vurdere hvordan emnene på 5. studieår best kan settes sammen slik at de også kan tas av innreisende studenter, og om eventuelle linjer/pakker også kan tilbys som LLM-grader

Arbeidsgruppen skal i sine vurderinger legge spesielt vekt på at 5. studieår skal gi mulighet for faglig fordypning.

Arbeidsgruppens mandat omfatter ikke JUS397 Forskerlinjen. Arbeidsgruppen skal heller ikke vurdere de forhold som faller innenfor mandatet til den planlagte arbeidsgruppen for praksis i rettsstudiet (fakultetsstyrets saker 82/19 og 22/20).

## Prosess

Arbeidsgruppen bes om å utarbeide to delinnstillinger. Den første delinnstillingen skal inneholde forslag til struktur for 5. studieår, det vil si:

- om studieåret skal bestå av enkeltemner eller linjer/pakker, inkludert om masteroppgaven skal være inkorporert i pakkene
- de faglige kriteriene for at et emne har det nivået som kreves av et emne på 5. studieår

- muligheter for utveksling og betingelser for godkjenning av emner tatt ved et utenlandsk fakultet  
Den første delinnstillingen bør være klar innen desember 2020.

Den andre delinnstillingen skal inneholde konkrete forslag om hvilke emner og/eller linjer som skal tilbys på 5. studieår. Delinnstillingen skal også inneholde forslag til hvilke engelskspråklige valgemenner som skal tilbys på andre semester 3. studieår. Arbeidet med andre delinnstilling starter etter at den første delinnstillingen er behandlet i fakultetsstyret. Tidsfristen for den andre delinnstillingen fastsettes på et senere tidspunkt.

I forbindelse med begge delinnstillinger skal arbeidsgruppen sørge for at alle berørte fagmiljøer blir hørt på en god måte.

I forbindelse med begge delinnstillinger skal arbeidsgruppen innhente informasjon om hvordan andre fakulteter i Norge eller andre land legger opp sine spesialmenner (e.l.).

I forbindelse med begge delinnstillinger skal arbeidsgruppen beskrive de administrative og økonomiske konsekvenser av de forslagene som fremmes.

I forbindelse med begge delinnstillinger kan arbeidsgruppen dersom den selv ønsker anbefale at forslagene iverksettes allerede på dagens studieordning.

## Sammensetning

Arbeidsgruppen skal ha følgende sammensetning:

- 3 fra gruppe A, hvorav 1 Leder
- 1 fra gruppe B
- 2 studenter oppnevnt av JSU
- 1 administrativ

1 sekretær

[Tilbake til saklisten](#)

## Uttalelse til Delinnstilling II om lærings- og prøvingsformer.

# Notat om Delinnstilling II til SU 20/4 2020

### Arbeidsgruppens innstilling

Delinnstilling II for studiereformen ble avgitt 17/1 2020 fra *Arbeidsgruppen for revisjon av læringsutbyttebeskrivelsen og utredning av undervisnings- og prøvingsformer på ny studieordning* [heretter Arbeidsgruppen]. Delinnstillingen tar sikte på å gi et «helhetlig forslag til lærings- og prøvingsformer» på 1.-4. studieår i studieordningen av 2021, og arbeidsgruppen presiserer rammene og mandatet for dette arbeidet på s. 4-5.

For *læringsformenes* del peker Arbeidsgruppen ut tre hovedtrekk ved sine forslag på s. 10: «[D]et totale læringstrykket fra obligatoriske aktiviteter skal noe ned, ... det skal stilles høyere krav til gruppeundervisningen og ... undervisningsformene [skal] i større grad enn i dag ... inneholde en progresjon fra det ene studieåret til det neste.» Mer konkret foreslås det blant annet å fjerne arbeidsgruppene fra samme uke som det er storgrupper, innføre færre, men større oppgaver blant annet gjennom gruppeinnleveringer og å innføre obligatorisk arbeidsgruppeoppgave istedenfor obligatoriske kursoppgave. I tillegg foreslås det at enkelte arbeidsgruppeoppgaver skal leveres som et gruppearbeid. For enkelte emner mener Arbeidsgruppen at obligatorisk kursoppgave skal erstattes av hjemmeeksamen, se s. 21 og 23.

Mer varierte prøvingsformer og god sammenheng mellom læringsutbytte, læringsformer og prøvingsformer er to overordnede tema i Arbeidsgruppens innstilling om *prøvingsformene*. Skoleeksamen pekes ut som hovedordning for prøving, begrunnet i flere hensyn nevnt i punkt 5.2, samtidig som Arbeidsgruppen løfter fram noen mulige variasjoner i måten skoleeksamen innrettes på. Hjemmeeksamen ses som en mulighet, dersom muligheten for det Arbeidsgruppen kaller risiko for «utilbørlig hjelp» vurderes nærmere, særlig dersom hjemmeeksamen skal være grunnlag for karaktersetting. Arbeidsgruppen peker også på at prøvingsformen bør komme fram av vitnemålet. Muntlig eksamen fremheves som en prøvingsform som bør få større plass enn i dag – slik at muntlig prøving er grunnlag for karaktersetting i minst ett emne. Karaktersetting på grunnlag av muntlig eksamen i tillegg til skoleeksamen fremheves også, dersom slik sammensatt prøving ikke fører til økte kostnader.

For å sikre innholdet og sammenhengen i spekteret av varierte prøvingsformer i den nye studieordningen foreslår Arbeidsgruppen at det opprettes et permanent eksamensutvalg.

Arbeidsgruppen kommer også med forslag til å forbedre *sensuren*. De konkrete forslagene er test av tosensorordning, emnespesifikke sensorlister, å fjerne vilkåret om at en eksamenssensor skal ha deltatt i kommentering av obligatoriske arbeidsoppgaver og økt grad av opplæring av sensorene.

Til de enkelte studieårene kommer Arbeidsgruppen med flere innspill i punkt 6-9, blant annet om stafettforelesninger mellom emner og i studieår, og ekstra forelesninger på første studieår på ulike tema som er relevante for alle emnene. Oversikt og innspill gis også til hvert emne.

Etter Innstillingen ble lagt fram har det kommet ett høringsinnspill (fra Knut Einar Skodvin), men flere emneansvarlige har gitt innspill til Arbeidsgruppen tidligere, se f.eks. s. 19, 21 og 22 samt punkt 6-9. Arbeidsgruppen har valgt en arbeidsform der fagmiljøene, herunder nåværende og potensielle fremtidige emneansvarlige, har blitt involvert i arbeidet med å utforme forslag til lærings- og prøvingsformer for de enkelte emnene. Dette er positivt, og det er grunn til å anta at det lave antallet høringsinnspill skyldes at fagmiljøene gjennomgående er fornøyd med de forslagene Arbeidsgruppen oppstiller.

Siktemålet med Innstillingen har vært å trekke overordnede og gjennomgående linjer for emnene i den nye studieordningen for å legge rammebetingelser for et helhetlig studieopplegg. Som i studiekvalitetsarbeidet i dag legges det opp til at de emneansvarlige både skal ha autonomi og samarbeide med SU. Denne balansen reiser noen spørsmål, som trekkes opp og på enkelte punkter drøftes i punkt 2-4.

## Læringsformer

### *Obligatoriske læringsaktiviteter*

Et av hovedtrekkene i Arbeidsgruppens endringsforslag er som nevnt at «det totale læringstrykket fra obligatoriske aktiviteter skal noe ned».<sup>18</sup> Begrepet læringstrykk forklares ikke nærmere eksplisitt, men innebærer nok sett i lys av Innstillingen som helhet og enkelte passasjer i de overordnede synspunktene i 4.1 og 5.1, dels arbeidsbelastningen, dels innretningen av læringsaktiviteten hos studentene. Ved planleggingen av hvilke læringsaktiviteter som skal tilbys i et emne er det nødvendig å vurdere både hvilket læringsutbytte deltakelse i de ulike aktivitetene forventes å gi og hvor stor arbeidsbelastning deltakelse i aktivitetene innebærer for studenten. Dersom deltakelse i den aktuelle læringsaktiviteten er obligatorisk for studentene, er det ekstra viktig å vurdere hvordan deltakelsen påvirker den samlede arbeidsbelastningen for studentene, både i det enkelte emnet, gjennom hele studieåret og gjennom studiet som helhet. Videre er det viktig at innholdet i de obligatoriske læringsaktiviteter utformes med sikte på at disse i størst mulig grad skal bidra til at studentene blir i stand til å oppfylle de forventningene læringsutbyttebeskrivelsen for det enkelte emnet stiller opp. Eksempelvis er det utelukkende positivt dersom studentene gjennom obligatoriske læringsaktiviteter blir introdusert for ulike sjangre, som læringsutbyttebeskrivelsen forutsetter at studentene har kjennskap til etter at de har fullført emnet.

Andelen av obligatoriske læringsaktiviteter har vært høyt i studieordningen av 2003. Som utgangspunkt er det derfor positivt at arbeidsgruppen tar sikte på å få ned arbeidsbelastningen fra obligatoriske aktiviteter noe. Samtidig er det viktig at denne endringen ikke medfører en overgang fra aktive til mer passive læringsaktiviteter for flertallet av studenter. Passiv repetisjonslesing er en dårlig erstatning for aktivt arbeid med oppgaver på en arbeidsgruppesamling. Man bør derfor være forsiktig med å redusere omfanget av de obligatoriske læringsaktivitetene uten samtidig å ha en plan for hvordan fakultetet best kan bidra til at studentene bruker den frigjorte tiden på andre nyttige og aktive læringsaktiviteter. Ett bidrag i denne retningen kan være forelesningene om å studere, om å kommentere, og om hva man kan selv kan lære av å gi og få kommentarer, som Arbeidsgruppen presenterer på side 24 i Innstillingen. Et slikt opplegg vil være verdifullt for studentenes læring gjennom hele studieløpet, og det bør vurderes å legge ressurser ned i å utvikle et helhetlig opplegg som løper gjennom hele første studieår - hvor formålet er at studentene skal lære hvordan man best kan arbeide for å studere juss.

---

<sup>18</sup> Se Innstillingen s. 10

### *Arbeidsgrupper:*

Arbeidsgruppen foreslår at ordningen med arbeidsgrupper i stor grad videreføres på samme måte som på dagens ordning. For enkelte emner har imidlertid Arbeidsgruppen foreslått en mindre reduksjon i antallet arbeidsgrupper, og å la studentene jobbe med enkelte større oppgaver, slik at flere arbeidsgruppesamlinger brukes på samme oppgave. Her, som ellers, er innholdet i aktiviteten viktigere enn organiseringen. Hvordan opplegget påvirker studentenes læring vil i stor grad bero på hvordan den enkelte oppgaven og det helhetlige oppgavesettet på den enkelte emnet, blir utformet. Som påpekt i punkt 2.1, bør en være forsiktig med forslag som begrunnes i et ønske om å «frigjøre tid», uten samtidig å ha en klar oppfatning av hva studentene bør og vil bruke den frigjorte tiden på. Forslaget bør derfor utredes nærmere, i nært samarbeid med den eller de emneansvarlige for de emnene hvor denne løsningen er aktuell.

For enkelte emner foreslår Arbeidsgruppen at utvalgte arbeidsgruppeoppgaver skal besvares på engelsk. Som påpekt under punkt 2.1, er det sentralt at læringsaktivitetene på et emne har til formål å bidra til å sette studentene i stand til å oppnå målene i læringsutbyttebeskrivelsen for emnet. Valg av innleveringsspråk må derfor sees i lys av læringsutbyttebeskrivelsen. Dersom det å kommunisere juss på engelsk inngår som et ledd i det enkelte emnets læringsutbyttebeskrivelse, er det også viktig at studentene får mulighet til å oppnå læring på dette punktet gjennom den perioden emnet pågår. Undervisningsopplegget må derfor utformes med et slikt læringsmål for øye, og man må ta høyde for dette læringsmålet i vurderingen av studentenes arbeidsbelastning. Det samme må gjelde for de tilfellene hvor Arbeidsgruppen foreslår at oppgaver skal besvares i form av kronikker/blogginlegg. Hvis de aktuelle besvarelsene skal kommenteres av arbeidsgruppeledere, er det også viktig å sikre at arbeidsgruppelederne har tilstrekkelig kompetanse til å gi kommentarer av den kvaliteten vi normalt forventer av dem – også på det språklige.

Arbeidsgruppen foreslår videre at det som i dag er obligatorisk kursoppgave omgjøres til en obligatorisk arbeidsgruppeoppgave for de to første studieårene, og at denne blir kommentert av arbeidsgruppelederne. Det er flere positive sider ved dette forslaget, og fra et læringsperspektiv kan man særlig fremheve at dersom hver arbeidsgruppeleder kun skal gi tilbakemeldinger på besvarelsene fra én arbeidsgruppe, vil kommenteringen gå raskere enn i dag, og besvarelsen kan leveres tilbake til studentene på et tidligere tidspunkt enn det som er tilfellet for den obligatoriske kursoppgaven i dag. Dette vil være positivt for studentenes læring. Ordningen krever imidlertid tett oppfølging av faglærer/emneansvarlig, ikke minst i form av en grundig kommenteringsveiledning. En etterfølgende plenumsgjennomgang bør også vurderes på enkelte emner.

I sitt høringsinnspill påpeker Skodvin at det å bruke arbeidsgruppeledere til å kommentere obligatoriske oppgaver kan ha negative konsekvenser for læringsmiljøet i arbeidsgruppen. Dette er en viktig, men ikke nødvendigvis avgjørende, innvending mot Arbeidsgruppens forslag. I Arbeidsgruppens forslag fremstår den obligatoriske kursoppgaven som en utpreget læringsaktivitet i emnene Familie- og arverett, Avtalerett og Metode II. Særlig for de to sistnevnte emnene, hvor besvarelsen arbeidsgruppelederne skal kommentere kun utgjør et førsteutkast som senere skal leveres på nytt, vil man neppe stille høyere innholdskrav til studentenes besvarelse enn det man i dag gjør til besvarelsene av vanlige arbeidsgruppeoppgaver. De potensielle problemene Skodvin peker på er dermed langt på vei de samme som etter dagens system med underkjenning av arbeidsgruppeoppgaver. Skodvin sitt forslag om kommentering på kryss er likevel fornuftig, også av hensyn til studentenes videre arbeid frem mot et andreutkast av besvarelsen.

For emnene Rettsstaten og Forvaltningsrett er obligatorisk kursoppgave erstattet av hjemmeeksamen, og utfordringen med kommentering oppstår ikke her. Det betyr at hovedvekten av de utfordringene Skodvin peker på vil gjøre seg gjeldende for emnene Erstatningsrett og Tingsrett, der den obligatoriske arbeidsgruppeoppgaven synes å være tiltenkt den samme rollen som obligatorisk kursoppgave har i dag. Spørsmålet blir da om de fordelene man oppnår ved å bruke arbeidsgruppeledere til å kommentere studentenes besvarelser på disse emnene oppveier de potensielle ulempene knyttet til læringsmiljøet som Skodvin peker på. Hensynet til å sikre et godt læringsmiljø i arbeidsgruppene må veie tungt i denne vurderingen, og det kan være grunn til å vurdere alternative løsninger for disse to emnene. Ett slikt alternativ kan være å bruke tidligere arbeidsgruppeledere til å kommentere studentenes besvarelser på disse to emnene.

#### *Forelesninger, storgrupper og oppgavegjennomgang:*

Arbeidsgruppen anbefaler å videreføre forelesningen som undervisningsform, men anbefaler samtidig at formen på forelesningene varieres mer enn i dag. Enkelte av de forslagene Arbeidsgruppen oppstiller beveger seg et godt stykke bort fra en mer tradisjonell, monologbasert forelesning, eksempelvis dersom man har flere forelesere samtidig, eller bruker forelesningstiden på dialoger og diskusjoner med studentene. Fellestrekket for det Arbeidsgruppen omtaler som forelesninger synes derfor å være at det er tale om læringsaktiviteter der man samler hele studentkullet i ett auditorium, ikke at det nødvendigvis blir holdt en monolog fra en enkelt forelesers side. Med denne presiseringen er det lett å slutte seg til arbeidsgruppens anbefalinger på dette punktet. Studentaktive forelesninger, slik Arbeidsgruppen tar til orde for, er antagelig en kostnadseffektiv læringsaktivitet som også kan gi verdifulle bidrag til studentenes læring.

Når det gjelder Arbeidsgruppens anbefaling om at man for enkelte emner kan gjenbruke fjorårets filmer av forelesningene, er det imidlertid grunn til å være noe mer skeptisk, særlig i lys av det Arbeidsgruppen selv skriver om nødvendigheten av å være bevisst at studentene ikke blir tildelt så mange digitale ressurser at de opplever en for stor forventet studentaktivitet. Et viktig formål ved fysiske forelesninger i ulike former er at de skal bidra til at studentene (videre)utvikler et engasjement for faget og en faglig nysgjerrighet. Dette formålet oppfylles best når foreleser og student er til stede i samme auditorium, og det blir i langt mindre grad oppfylt dersom man ser et videoopptak av den samme forelesningen i ettertid. Det dominerende formålet med videoopptak av forelesninger blir derimot at de kan brukes til å gi studentene en oversikt over et emne, til å peke på særlige problemer i emnet, eller til å presentere særlig vanskelige deler av emnet. Samtlige av disse formålene kan oppnås mer effektivt dersom foreleseren isteden utformer spesiallagde videoer om disse temaene. Slike videoer kan lages kortere og mer poengterte enn det som er tilfellet for opptak av tradisjonelle forelesninger, og blir derfor en mer tidseffektiv læringsform for studentene. Antagelig vil også gjenbruksverdien av slike spesiallagde videoer være langt større enn opptak av forelesninger holdt for tidligere årskull. Alternativer til Arbeidsgruppens forslag om å gjenbruke opptak av tidligere års forelesninger bør derfor utredes, dersom slik gjenbruk er ønskelig.

Forslagene fra Arbeidsgruppen om å sette av ekstra ressurser til forelesninger på første studieår, både for å gi de nye studentene en innføring i hvordan man studerer juss på et universitet, og for å synliggjøre sammenhengen mellom de ulike rettsområdene, er godt. Som nevnt under punkt 2.1, vil et slikt opplegg antagelig være verdifullt, ikke bare for studentenes læring på første studieår, men også for deres læring gjennom hele studieløpet. Også her er det imidlertid viktig å vurdere om digitale ressurser kan bli tatt i bruk for å supplere de fysiske forelesningene.



Arbeidsgruppen stiller opp en rekke anbefalinger knyttet til storgrupper som undervisningsform. Disse anbefalingene er krevende, både for studenter og storgruppeledere, men samtidig godt egnet til å bidra til aktiv og varig læring hos studentene. Som Arbeidsgruppen er inne på, er storgruppeundervisning en kostnadskrevende undervisningsform, og man bør av den grunn ha gjennomtenkt plan for hvordan denne undervisningsformen skal brukes på det enkelte emnet. Å bruke en kostnadskrevende undervisningsform som storgrupper på rene oppgavegjennomganger er lite hensiktsmessig. Forslagene om å flytte rene oppgavegjennomganger til storseminarer og forelesninger, og å erstatte oppgavegjennomganger med studentaktive aktiviteter på storgruppesamlingene, er derfor gode. Enkelte digitale responsverktøy kan dessuten være særlig egnet til å skape økt studentaktivitet på storgrupper. Det kan også være fornuftig å vurdere om rene oppgavegjennomganger i noen tilfeller har så stor gjenbruksverdi at de vel så gjerne kan spilles inn på video. Man kan da sette inn ekstra ressurser på å produsere videoer som er mer poengterte og kortfattede enn det en tradisjonell oppgavegjennomgang ofte blir, og på den måten bidra til en mer effektiv tidsbruk hos studentene. Eventuelle ekstra ressurser som blir avsatt til dette vil man kunne spare inn ved at den samme videoen kan brukes på nytt for senere årskull.

## Vurderingsformer

Et viktig utgangspunkt i Arbeidsgruppens Innstilling er at det etter ny studieordning skal være mer variasjon i vurderingsformene enn det vi har i dagens studieordning, men at skoleeksamen fortsatt skal være hovedordningen. Dette er et utgangspunkt det, i lys av Arbeidsgruppens argumentasjon, er lett å slutte seg til. Flere av de ulike variantene av vurderingsformer som Arbeidsgruppen foreslår er spennende, og ikke minst vil en vurderingsform der man forhåndskunngjør relevante rettskilder kunne være fruktbar for studentenes læring.

Forslaget om å opprette et permanent eksamensutvalg for å sikre variasjon i eksamensoppgavene er fornuftig. Selv om variasjon, som Arbeidsgruppen peker på, har en viss egenverdi, er det samtidig viktig å være oppmerksom på at et overordnet blikk for sammenhengen mellom emnenes læringsutbyttebeskrivelse, emnets undervisningsformer og emnets vurderingsform er minst like viktig som bruk av varierte prøvingsformer i løpet av studiet. Særlig er det viktig å ha et slikt overordnet blikk for sammenhengen mellom læring og prøving på emner hvor man erstatter aktiviteter som obligatorisk kursoppgave, som tradisjonelt har hatt et klart preg av å være en læringsaktivitet, med en hjemmeeksamen, som har et klarere preg av å være en vurderingsaktivitet.

Det er positivt at Arbeidsgruppen foreslår et stort innslag av formative vurderingsformer, særlig tidlig på studiet. Et viktig formål med å introdusere formative vurderingsformer tidlig på studiet, er at det studentene lærer gjennom denne formen for vurdering vil ha positiv effekt på deres læring på senere emner. Investeringen i denne vurderingsformen vil derfor gi avkastning i form av bedre læring for studentene gjennom resten av studiet. Det er derfor viktig at man gir sensorene opplæring i å gi tilbakemeldinger av høy kvalitet. Arbeidsgruppens forslag om å opprette et kurs for sensorene er verdifullt i så måte. Det er på samme måte viktig at man setter av nok tid for sensorene til å gi tilbakemeldinger av høy kvalitet.

For flere av de emnene som er satt sammen av to tidligere emner, foreslår Arbeidsgruppen at det gjennomføres to separate eksamener med separat karaktersetting. I disse tilfellene er det viktig at begge eksamensoppgavene gjenspeiler at det er tale om prøving i ett samlet emne. De emneansvarlige må her ha et særlig ansvar for å sikre at prøvingen ikke medfører at emnet fremstår som to separate emner med felles undervisning, men med separat prøving.

Arbeidsgruppen har videre flere forslag til forbedring av sensuren, herunder å legge til rette for et forsøk med tosensorordning. Et slikt forsøk vil kunne gi oss mer kunnskap om hvilke fordeler og ulemper dagens énsensorordning har. For at forsøket skal gi oss best mulig kunnskap er det imidlertid viktig at man gjennomfører en grundig planlegging og evaluering av dette tiltaket.

## Ressursbruk

Arbeidsgruppen foreslår gjennomgående en rekke tiltak med stor verdi for studentenes læring, men hvor en krevende ressursituasjon gjør det usikkert om alle tiltakene kan gjennomføres på en fullgod måte. Det bør derfor vurderes om det å gjennomføre en rekke kvalitetshevende tiltak, uten å ha mulighet til å fullfinansiere disse, er en optimal ressursbruk. Ett alternativ kan være å prioritere mellom de ulike tiltakene etter forventet verdi for studentenes læring, fullfinansiere de tiltakene som ansees som de mest kostnadseffektive, og å lage en plan for å implementere ytterligere aktiviteter dersom ressursituasjonen blir bedre.

Arbeidsgruppen foreslår også flere steder at det utvikles ulike digitale ressurser til bruk i undervisningen. Dette er positivt, og digitale ressurser kan ha stor positiv verdi for studentenes læring. Samtidig har digitale ressurser stor gjenbruksverdi. Eksempelvis kan rene oppgavegjennomganger av oppgaver som gjenbrukes fra år til år, med fordel spilles inn som videoer. Da kan man legge innsats ned i å gjøre disse gode og poengterte, samtidig som man sparer ressurser ved å kunne bruke videoene så lenge samme oppgave blir brukt. Det er imidlertid en utfordring at honoreringen i undervisningsregnskapet på mange måter virker normerende på undervisningsaktiviteten i den forstand at tid som brukes på aktiviteter som ikke inngår i undervisningsregnskapet i praksis spiser av forskningstid eller fritid. Slik undervisningsregnskapet er utformet i dag, gir det lite uttelling for utvikling av digitale ressurser. Det bør derfor utredes av hvordan utvikling av digitale undervisningsressurser kan honoreres i undervisningsregnskapet. Allerede for studieåret 20/21 bør det settes av ressurser til planlegging av de forslagene Arbeidsgruppen oppstiller, herunder økt samarbeid mellom emneansvarlige om f.eks. stafettforelesninger, felles praktikum og podcast.

## Forslag til vedtak:

1. SU takker Arbeidsgruppen for en grundig innstilling og slutter seg i all hovedsak til anbefalingene i denne.
2. Som Arbeidsgruppen legger SU til grunn at studiekvalitetsarbeidet skal fortsette som i dag, det vil si at det ledes av SU og studiedekan med fakultetsstyret som ansvarlig for økonomiske rammer og vurderinger av prinsipiell karakter.
3. SU vil særlig bemerke følgende:
  - a. Det er viktig å utforme læringsaktiviteter og vurderingsformer for de enkelte emnene med et helhetlig blikk både for studentenes forventede læringsutbytte og for arbeidsbelastningen for studentene.
  - b. Studentenes læring på de to første studieårene forutsetter i stor grad at det er et godt læringsmiljø i arbeidsgruppene. Dersom obligatoriske kursoppgaver skal kommenteres av arbeidsgruppelederne, er det derfor avgjørende at man finner gode løsninger for å sikre at læringsmiljøet i den enkelte arbeidsgruppen ikke blir skadelidende.
  - c. Reduksjon i studentenes arbeidsbelastning fra obligatoriske aktiviteter bør ikke samtidig medføre en overgang fra aktive til mer passive læringsaktiviteter for flertallet av studentene.

- d. Arbeidsgruppens forslag om å gi studenter på første studieår en innføring i hvordan man bør studere juss, er antagelig svært verdifullt for studentenes læring, og det bør legges ned ressurser i å utvikle et godt opplegg for dette.
- e. Det er positivt at Arbeidsgruppen foreslår et sterkere innslag av formative vurderingsformer, særlig på første studieår.
- f. Arbeidsgruppens forslag til forbedringer av sensuren er gode, og et forsøk med tosensorordning bør gjennomføres.
- g. Forslaget om å sette ned et permanent eksamensutvalg bør utredes nærmere.
- h. Man bør være forsiktig med å innføre tiltak for å heve kvaliteten på studentenes læring dersom disse ikke kan fullfinansieres.
- i. Det bør utredes hvordan utvikling av digitale læringsressurser og øvrig arbeid for den enkelte emneansvarlige med å utvikle varierte læringsaktiviteter og prøvingsformer, kan honoreres i undervisningsregnskapet.

[Tilbake til saklisten](#)

**Sak 36/20****Studiekvalitetsmelding og egenvurdering av masterprogrammet i rettsvitenskap**

Ifølge Universitetet i Bergens kvalitetssikringssystem for kvalitet i utdanningen<sup>19</sup> skal alle programstyrer levere en kort årlig egenvurdering av studieprogrammene, og alle fakultetene skal levere en årlig studiekvalitetsmelding til UiB som behandles av Universitetsstyret.

UiBs kvalitetssikringssystem for kvalitet i utdanningen er basert på en struktur med flere institutter med mange ulike studieprogram. I og med at det ved vårt fakultet i praksis bare er ett studieprogram, har fakultetet tilpasset UiBs modell til våre forhold:



<sup>19</sup>[https://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/uibs\\_kvalitetssystemutdanning\\_v7a\\_etter\\_uu\\_og\\_etter\\_ka\\_riinnspill.pdf](https://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/uibs_kvalitetssystemutdanning_v7a_etter_uu_og_etter_ka_riinnspill.pdf)

I tillegg kommer det en egen bestilling fra Studieadministrativ avdeling som kan inneholde tilføyelser til studiekvalitetsmeldingen (se vedlegg)

I sak 12/20 – 3 behandlet SU emnenes egenverdinger («tilstandsrapporter» - det venstre feltet i figuren over).

Her er egenvurderingen av programmet som Studieutvalget er ansvarlig for (det midterste feltet i figuren over), og i tillegg fakultetets studiekvalitetsmelding (det høyre feltet i figuren over) som skal videre til fakultetsstyret for behandling.

Vedlegg:

1. Egenvurdering av masterprogrammet i rettsvitenskap 2019
2. Det juridiske fakultet: Studiekvalitetsmelding 2019
3. Bestilling 2019 fra Studieavdelingen

# Egenvurdering 2019: Masterprogrammet i rettsvitenskap, UiB

---

## 1. Generelt om studieprogrammet og Studieutvalgets oppfølging i 2019

Studieutvalget har behandlet følgende rapporter og evalueringer i 2019:

- DBH-rapportering
- Statistikk, emneoversikt og utvikling av sensurklager over tid
- Statistikk - karakterfordeling
- Karakterstatistikk på masteroppgaver i rettsvitenskap sensurert ved UiB, UiO og UiT
- Kontrollkommisjonsrapporter
- Klagenemndvedtak
- Antall avbrutte eksamen og gjentak
- Antall ferdige kandidater
- Rapport fra studentopptaket
- Årlig spesialeemnerapport
- Studiebarometeret
- SHOT: Studentenes helse og trivselsundersøkelse
- Kandidatundersøkelsen
- Om semesterstart og fadderuken
- Programevaluering
- Årlig egenvurdering – emneansvarlige «tilstandsrapporter»

Gjennom nitid rapportering på ulike saker og tiltak som gjelder studiet, og omfangsrik utarbeiding av statistikk anser vi at Studieutvalget har et godt grunnlag for å følge opp studiet.

## 2. Egenvurderingene fra de emneansvarlige

Temaene som går igjen i egenvurderingene knytter seg til ulike vurderingsformer, særlig blant spesialeemner som har færre studenter enn de obligatoriske emnene på 1. – 4. studieår, og som derfor i større grad har hatt mulighet til å eksperimentere med vurderingsformer: her nevnes f.eks. gruppeeksamen, muntlig eksamen og tellende hjemmeeksamen tidligere i et emne.

Her er også en del policy-spørsmål: Skal forelesere instrueres om å bruke mygg? Skal man håndheve faste seminargrupper på fjerdeårsemner? Skal videoopptak og publisering av disse være valgfri for underviseren?

Det er ellers en del gode innspill til videreutvikling av undervisning, og til videreutvikling av emner til tverrfaglige emner og til EVU-emner.

Slik vi kan vurdere det er det ikke gjennomført eller planlagt gjennomført endringer på emnenivå som vil påvirke helheten i programmet.

Fakultetet satte ned en arbeidsgruppe som har levert en innstilling om lærings- og prøvingsformer for den nye studieordningen, som skal tre i kraft fra og med høsten 2021. Etter at arbeidsgruppen hadde levert en revidert læringsutbyttebeskrivelse for masterprogrammet, og fikk den vedtatt i fakultetsstyret i juni 2019,

leverte gruppen i januar 2020 et fullstendig forslag til mer varierte prøvingsformer samt enkelte endringer i læringsformene. Arbeidsgruppen hadde en tett dialog med de emneansvarlige, og fra de emneansvarlige kom det også mange gode innspill både til justering av læringsformer og mer varierte prøvingsformer. Mens dagens studieordning nesten bare har skoleeksamen, er forslaget for den fremtidige ordningen en variasjon av skoleeksamen, muntlig eksamen, hjemmeeksamen og semesteroppgaver.

### 3. Vurdering fra ekstern fagfelle

Fakultetsstyret oppnevnte to eksterne fagfeller (tidligere kalt «programsensorer») i sak 76/19, Professor Torbjørn Andersson og førstelagmann Magni Elsheim. De eksterne fagfellene har enda ikke fått et mandat for inneværende år og for 2019 var det heller ikke bestilt rapport fra programsensorene.

Mandat for 2020 vil gis de eksterne fagfeller i løpet av våren, og vil inngå som en del av studieprogrammets egenvurdering for 2020.

### 4. Oppfølging av Studiebarometeret

Studieprogrammet scorer under snittet – og under scoren i fjor – for «Faglig og sosialt læringsmiljø». Her kan det være mer komplekse forklaringsfaktorer, vi ser fra oppsplittingen (side 8 i fakultetsrapporten) at det primært er *det sosiale miljøet blant studentene* som trekker ned.

*Det faglige miljøet blant studentene* scorer over nasjonalt snitt. På 1. og 2. studieår ser vi at studentenes arbeid i grupper under veiledning og oppfølging fra en viderekommen student bidrar positivt både faglig og sosialt<sup>20</sup>.

*Miljøet mellom studenter og faglig ansatte* trekker imidlertid ned, men mindre enn miljøet blant studentene selv. Det kan tenkes at det betydelige karakterpresset, med tilhørende konkurranseklima, bidrar uheldig her. Fakultetet har lenge vært oppmerksomme på karakterpresset, uten at man har lyktes med å få bukt med problemet. Grep som å innføre bestått/ikke bestått på eksamener på den reviderte studieordningen vil forhåpentligvis avhjelpe noe. Et slikt grep har allerede blitt innført på den nåværende studieordningen på tre emner på første studieår.

Studieprogrammet er under nasjonalt snitt for «Tilknytning til arbeidslivet». Her kan forklaringen dels være at vi har lite praksis i studiet, og dels at studentene ikke er oppmerksomme på hvor praksisnær undervisningen vår faktisk er. For eksempel med praktikere som undervisere og en utpreget praktisk rettet undervisningsmodell med samarbeid i grupper om å løse ulike praktikumsoppgaver. At en rekke av våre studenter skaffer seg trainee-opphold hos advokatfirmaer og andre steder, viser i alle tilfelle at studentene har den skoloringen de trenger for å være attraktive i arbeidsmarkedet.

Fakultetet har satt ned en arbeidsgruppe som skal utrede ev. praksisordninger ved studiet. Vi venter at arbeidsgruppen vil kunne gi svar på om og ev. hvordan vi skal integrere praksis på bedre eller andre måter enn det som er realiteten i dag.

### 5. Rapporterte utdanningsdata for 2019

Fakultetet rapporterer hvert år kvantitative data til Kunnskapsdepartementet gjennom Database for statistikk om høgre utdanning (DBH). Et utvalg av de rapporterte dataene følger her for at studieutvalget og fakultetsstyret skal være kjent med nøkkeltall for utdanning ved fakultetet. Også tall fra tidligere år er inkludert slik at man kan se utviklingen over tid. Studiepoengproduksjon, antall ferdige kandidater og

<sup>20</sup> Basert på årlige evalueringer av arbeidsgruppene på 1. og 2. studieår og rapporter etter samtaletimene.

antall utvekslingsstudenter er av stor betydning for fakultetets økonomi. Rapporterte data gir grunnlag for budsjett 2 år frem i tid.

På grunn av EUs General Data Protection Regulations (GDPR) er statistikk basert på individdata anonymisert i DBH. Dette innebærer at enkelte tall i statistikken presentert nedenfor er avrundet til nærmeste 5. Fakultetet kan ved innlogging få tilgang til de faktiske tallene for UiB, men rapporten her viser statistikken slik den er presentert på DBHs sider, som ligger offentlig tilgjengelig for alle. Tallene som blir presentert i tabellene nedenfor vil dermed avvike noe fra hva som er rapportert i årsrapporter tidligere år.

### 5.1. Gjennomføringstall

I følge DBH-rapporten «Gjennomføring på normert tid og frafall» var det av studentene som startet på programmet i 2014 44,69 % som gjennomførte på normert tid, og 15 % av studentene falt fra studiet. Dette er det høyeste gjennomføringstallet på normert tid som fakultetet har hatt.

Studieprogramnavn	2014			
	2019			
	Startkull	Fullført på norm. tid %	Frafalt %	Studerer %
Integrert masterprogram i rettsvitenskap	405	44,69	15,8	39,51
<b>Sum</b>	<b>405</b>	<b>44,69</b>	<b>15,8</b>	<b>39,51</b>

Tabellen her justerer imidlertid ikke for innpassing. Det vil si at studenter som starter hos oss og allerede har emner som innpasses i studiet, og derfor skal studere kortere enn fem år, vil virke til å trekke opp andelen som rapporteres å ha fullført på normert tid. Før det ble opprettet bachelor-program i rettsvitenskap som kunne innpasses var gjennomføring på normert tid på noen og 30 %. Samtidig vet vi at flere studenter tar permisjon i løpet av det 5-årige studieløpet; en del av de som drar på utveksling blir et semester forsinket i studiet, og det samme blir de som jobber hos Jussformidlingen m.m. Tabellen må derfor leses med visse forbehold.

Tilsvarende tall for gjennomføring på normert tid på toårig masterprogram fra opprettelsen i 2014 og til og med startkull 2017 har et snitt på 67,5 %, og kun 3,33 % frafall på ett år.

### 5.2. Studenttall

I 2019 var det 2510 registrerte studenter ved fakultetet. 2055 av disse, eller 81,87 % var registrert på det femårige masterprogrammet i rettsvitenskap. Det er studenttall i høstsemesteret som rapporteres



offisielt. Tilsvarende forholdstall i fjor var 80 %.

Start ▶ Universiteter ▶ Universitetet i Bergen ▶ Det juridiske fakultet ▶ Det juridiske fakultet

Studieprogramnavn	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	Studenter totalt	Studenter totalt	Studenter totalt	Studenter totalt	Studenter totalt	Studenter totalt	Studenter totalt	Studenter totalt
Ansatt - Det juridiske fakultet								
Femårig masterprogram i rettsvitenskap						1 895	2 000	2 055
Innføring i juridiske emner		20		15	25	20	30	
Integrert masterprogram i rettsvitenskap	1 930	1 855	1 810	1 850	1 860			
Internasjonale studenter - Det juridiske fakultet	115	130	115	150	165	205	175	170
Masterstudiet i rettsvitenskap - start høst								
Planrett			25	25				
Poststudierett - Det juridiske fakultet			40	65	90	80	70	65
Særskilt valgmenne jus	105	100	105	145	155	150	155	150
Toårig masterprogram i rettsvitenskap			30	60	65	65	70	70
Videreutdanning - juridiske emner	30	50						
<b>Sum</b>	<b>2 180</b>	<b>2 150</b>	<b>2 125</b>	<b>2 305</b>	<b>2 360</b>	<b>2 425</b>	<b>2 500</b>	<b>2 510</b>

### 5.3. Kjønnfordeling

I 2019 var 1360 av de 2055 studentene på det femårige masterprogrammet i rettsvitenskap kvinner. Dette utgjør en kvinneandel på 66,18 %. Tilsvarende var kvinneandelen på det toårige masterprogrammet i rettsvitenskap 57,14 % (40 av 70). Av innreisende utvekslingsstudenter var 70,59% kvinner (120 av 170). Av det totale antallet studenter ved fakultetet i 2019 (2510) er kvinneandelen på 65,94 %, opp fra 64,20 % for et år siden.

UiB totalt har en kvinneandel på 59,44 % blant studentene.

Opptak og søkertall for 2019 ble rapportert til fakultetsstyret i sak 38/19 og 74/19.

### 5.4. Ferdige kandidater

År	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Antall	290	300	330	365	350	380

### 5.5. Ferdige jurister ved de tre juridiske fakultetene

	2015	2016	2017	2018	2019
UiO	510	600	570	435	325
UiB	300	330	365	350	380
UiT	80	85	105	105	100

### 5.6. Total studiepoengproduksjon

Tabellen viser oversikt over studiepoengprogresjonen i henhold til studieprogrammet hvor emnet primært tilhører. Studiepoengproduksjonen er samlet i såkalte studiepoengsenheter som utgjør 60 studiepoeng, altså normert studiepoengproduksjon per studieår.

	2015	2016	2017	2018	2019
Studiepoengproduksjon i 60 studiepoengsenheter	Studiepoeng produksjon (60 stp. enh.)	Studiepoeng produksjon (60 stp. enh.)	Studiepoeng produksjon (60 stp. enh.)	Studiepoeng produksjon (60 stp. enh.)	Studiepoeng produksjon (60 stp. enh.)
Sum egenfinansierte emner uten ph.d.-emner, Bergen Summer Research School og EVU	1 631,57	1 650,97	1 725,13	1 761,33	1 824,32

### 5.7. Studiepoengproduksjon per student

Beregningen omfatter antall beståtte<sup>21</sup> studiepoeng for hele året delt på gjennomsnittlig antall registrerte studenter for vår- og høstsemesteret det samme året.

	2015	2016	2017	2018	2019
Femårig masterprogram i rettsvitenskap	50,85	49,42	50,36	49,86	50,92
Toårig masterprogram i rettsvitenskap	45,23	45,41	51,41	50,38	46,61
UiB som helhet	43,64	42,72	44,25	44,04	43,81
Alle universiteter	42,65	42,86	43,16	45,21	43,10
Sektoren som helhet	43,29	42,79	42,85	42,60	42,60

### 5.8. Karakterfordeling

Alle karakterer, uavhengig studentkategori/studienivå utenom masteroppgaver

Karakterer for alle emner i masterstudiet i rettsvitenskap utenom masteroppgaver	A	B	C	D	E	F	Totalt
2017	11,53 %	27,02 %	37,38 %	16,45 %	5,14 %	2,49 %	100 %
2018	12,42 %	29,92 %	37,65 %	14,17 %	4,19 %	1,66 %	100 %
2019	11,10 %	29,31 %	39,68 %	14,02 %	4,17 %	1,71 %	100 %

Karakterfordeling masteroppgave	A	B	C	D	E	F	Totalt
2017*	30,09 %	34,48 %	24,45 %	7,21 %	1,57 %	2,19 %	100 %

<sup>21</sup> Gjelder studiepoeng bestått for første gang. Gjentak av bestått eksamen teller ikke med her.

2018**	28,31 %	33,43 %	24,7 %	10,84 %	1,81 %	0,9 %	100 %
2019**	29,13 %	26,43 %	31,53 %	8,71 %	2,4 %	1,8 %	100 %

\*Samlet for JUS399 og JUS398 vår og høst.

\*\*Samlet for JUS399, JUS396 og JUS397 vår og høst.

### 5.9. Utvekslingsstudenter

I 2019 var det totalt 440 utvekslingsstudenter ved fakultetet (mot 410 i 2018). Disse fordeler seg på 195 utreisende (opp fra 140) og 245 innreisende (ned fra 270).

Tabellen nedenfor viser de samlede utvekslingsstudentene fordelt på inn/ut og type avtaler.

Utvekslings- studenter	2015			2016			2017			2018			2019		
	Inn	Ut	Tot.	Inn	Ut	Tot.	Inn	Ut	Tot.	Inn	Ut	Tot.	Inn	Ut	Tot.
Barentsplus							5	5	5	5	5	5	5	5	5
Bilaterale avtaler	35	80	115	30	120	150	25	100	125	35	95	130	25	125	150
EEA Grants/Norway Grants	5		5												
Erasmus +	150	30	180	180	60	240	225	55	280	220	40	260	215	60	275
Fulbright															
Individbaserte avtaler		5	5		5	5		5	5					5	5
Nordplus	5	10	15	5	5	10	10	5	15	10	5	15		5	5
UTFORSK															
<b>Sum</b>	<b>195</b>	<b>125</b>	<b>320</b>	<b>220</b>	<b>190</b>	<b>410</b>	<b>260</b>	<b>165</b>	<b>425</b>	<b>270</b>	<b>140</b>	<b>410</b>	<b>245</b>	<b>195</b>	<b>440</b>

Et flertall av våre utreisende studenter drar gjennom fakultetets bilaterale avtaler, mens det store flertallet av innreisende studenter kommer gjennom Erasmus+-programmet. Dette er uendret fra tidligere år.



Det juridiske fakultet

## Studiekvalitetsmelding 2019

### Oppfølging av foregående års studiekvalitetsmelding og hovedkonklusjoner fra studieprogrammets egenvurdering

Det juridiske fakultet har kun ett studieprogram, det er det femårige masterprogrammet i rettsvitenskap. Formelt sett har fakultetet også et eget toårig masterprogram i rettsvitenskap hvor det tas opp studenter som har en 3-årig bachelorgrad i rettsvitenskap fra UiS, UiA eller Høgskolen i Innlandet og som fullfører sin mastergrad hos oss. Reelt sett er det likevel snakk om bare ett program fordi studentene som tas opp på toårig program fullfører sin mastergrad i full integrasjon med de to siste studieårene på det femårige masterprogrammet.

Fakultetet har dermed kun ett programstyre, som er fakultetets Studieutvalg. Studiedekanen er leder for utvalget og for studieprogrammet. Ettersom fakultetet heller ikke har noen institutter, har Studieutvalget og studiedekan i praksis også mange av de funksjonene som på andre fakulteter ligger til henholdsvis instituttstyre (eller lignende) og instituttleder. Denne temmelig enkle strukturen og organiseringen medfører at det meste av studiekvalitetsarbeidet ved fakultetet gjennomføres i fortløpende aktivitet og kontakt mellom studiedekan, studieadministrasjon og lederen for de enkelte emnene på vårt studieprogram. Studentene integreres i arbeidet på flere nivåer, primært ved Juridisk studentutvalg (JSU). «Dialogmøter» gjennomføres slik fortløpende gjennom året ved vårt fakultet, og behovet for små og store justeringer og kvalitetsforbedringer fanges raskt opp.

Oppfølgingen av foregående års studiekvalitetsmelding og programmets egenvurdering går derfor frem av de tiltak og satsningsområder som kommer frem av meldingen her.

### Gjennomførte emne- og programevalueringer for siste studieår

De aller fleste store emnene på 1. til 4. studieår i masterprogrammet i rettsvitenskap har vært evaluert i løpet av 2019, med noen få unntak. På spesialemnene på 5. studieår er det en del færre som har blitt evaluert. Emner som ikke har vært evaluert foregående år følges opp av Studieutvalget.

Temaene som går igjen i egenvurderingene knytter seg til ulike vurderingsformer, særlig blant spesialemner som har færre studenter enn de obligatoriske emnene på 1. – 4. studieår, og som derfor i større grad har hatt mulighet til å eksperimentere med vurderingsformer: her nevnes f.eks. gruppeeksamen, muntlig eksamen og tellende hjemmeeksamen tidligere i et emne.

Det er ellers kommet en del gode innspill til videreutvikling av undervisning, og til videreutvikling av emner til tverrfaglige emner og til EVU-emner.

### Planlagte emne- og programevalueringer

Fakultetets planer for fremtidige emne- og programevalueringer følger opp de vedtak som er fattet sentralt på UiB for å styrke og revidere studiekvalitetsarbeidet: Emnene gjennomgår en omfattende evaluering hvert tredje år etter en nærmere angitt plan for det enkelte emne. I tillegg leverer emneansvarlige på alle emner en kort egenvurdering i mellomliggende år. Studentene får mulighet til å komme med sine synspunkter via en enkel, digital evaluering hvert år for å sikre at studentene har en åpen kanal for tilbakemelding på det enkelte emnet. Referansegruppemøter kan også avholdes dersom den emneansvarlige ønsker det, eventuelt etter forespørsel fra studentene.

Fakultetet har vedtatt en ny revidert studieordning som skal implementeres fra høsten 2021. Den nye ordningen vil iverksettes suksessivt, det vil si at fakultetet i 2021 vil gjennomføre det første studieåret av den reviderte studieordningen og at dette kullet vil være det første som gjennomfører de videre studieårene i revidert ordning. De studentene som er tatt opp på dagens studieordning, siste kull vil være opptaket i 2020, vil fullføre på den eksisterende studieordningen. Ettersom det dermed vil ta noen år før alle studieårene på den nye studieordningen har blitt prøvd ut, anser vi det som naturlig å foreta en full evaluering av programmet først når alle de fem årene har vært gjennomført i ny ordning. I mellomtiden pågår en gjennomgående evaluering pga. arbeidet med revidering av ny studieordning. Alle dokumentene i den forbindelse er tilgjengelige her: <https://www.uib.no/jur/121696/utredning-av-ny-studieordning>

## Studieportefølje (planlagte opprettinger og/eller nedlegginger)

Fakultetet har sammen med relevante fagmiljøer på Det psykologiske fakultet, Det samfunnsvitenskapelige fakultet og Studieavdelingen sett nærmere på å etablere et tverrfaglig Executive masterstudium. Det er vår vurdering at et slikt tverrfaglig studium vil være et viktig supplement til de øvrige studietilbudene ved Universitetet i Bergen. Vi er i en innledende fase av planleggingen av dette studiet og vi regner derfor med oppstart tidligst høsten 2021

## Budsjettprioriteringer (endringer)

Det foreligger ingen endringer i budsjettprioriteringene som har direkte betydning for gjennomføringen av vårt studieprogram.

## Satsingsområder

Fakultetets handlingsplan for utdanning 2020-2022<sup>22</sup> følger i stor grad universitetets målsettinger om studiekvalitet satt i UiBs handlingsplaner, inklusive Handlingsplan for kvalitet i utdanning. Status for fakultetets arbeid med UiBs målsettinger om studiekvalitet vil derfor i mange tilfeller sammenfalle med Det juridiske fakultets satsingsområder og blir derfor også behandlet under her.

## Revisjon av studieordningen

Vi har jobbet med revisjon av programmets læringsutbytte og hvordan det enkelte emne og studieår skal ta ansvar for at de ulike delene av programmets læringsutbytte – også de generiske ferdighetene og kompetansene – oppnås.

En arbeidsgruppe har deretter sett på ulike lærings- og prøvingsformer i den nye modellen. Gruppen har samarbeidet med de ulike emneansvarlige med å komme frem til egnede modeller. Arbeidsgruppens innstilling er per mars 2020 ute til høring.

Vi arbeider nå med de enkelte emnebeskrivelsene sammen med de emneansvarlige for at beskrivelsene også skal si noe om hensikten med de enkelte lærings- og prøvingsformene som er valgt for de ulike emnene.

## Lovdata på eksamen

Våren 2019 ble eksamen med Lovdata som digitalt hjelpemiddel utprøvd første gang. Ved å ta i bruk Lovdata kan studentene arbeide mer slik de gjør i undervisningen under eksamen. Slik kan prøvingen bli mer praksisnær og realistisk. En mer omfattende versjon av Lovdata ble deretter benyttet på en del av

<sup>22</sup> <https://www.uib.no/jur/119007/handlingsplan-utdanning-2018-2019>

høstens eksamener. Fra høsten 2020 vil Lovdata være digitalt hjelpemiddel på alle eksamener ved Det juridiske fakultet, i første omgang uten å fase ut de analoge hjelpemidlene.

### Arbeid med studentaktive og varierte undervisnings- og vurderingsformer

Den nye studieordningen vil innebære flere omlegginger av studieprogrammet, blant annet ved at flere mindre emner er slått sammen til noe større emner og ved at vurderingsuttrykket blir bestått/ikke-bestått på flere emner enn i dag. Vi skal beholde «Bergensmodellen» med omfattende gruppe- og skrivearbeid, men også videreutvikle og justere modellen. Det er særlig behov for mer varierte vurderingsformer.

Vi har også sett gjennom arbeidet med læring- og prøvingsformer at mange av underviserne ønsker å ta i bruk verktøy for å aktivisere studentene og for å variere måten vi prøver studentene på. Vi arbeider kontinuerlig med å gi flere av våre emneansvarlige den nødvendige kompetansen.

Vi har hatt seminarer for ansatte om digitale verktøy i undervisningen våren 2019 og arbeider videre med at flere ansatte skal få kompetanse og erfaring med hvordan digitale verktøy kan brukes for å bedre undervisningen.

### Akademisk skrivestøttetilbud

Vi har videreført opplegget rettet mot førsteårsstudentene via arbeidsgruppelederne. I tillegg har vi samarbeidet med emneansvarlige på de første emnene på hhv. 2. og 3. studieår om et tilpasset opplegg.

Vi jobber også med å styrke arbeidet med tekstkvalitet gjennom samarbeid med klarspråkprosjektet ved vårt søsterfakultet ved UiO. Ny studieordning vil også inkorporere arbeidet med studentenes språk og kvalitet på tekst på en mer gjennomført måte enn det vi har fått til i dagens studieordning.

### Praksis

Jusstudiet er et praktisk rettet studium, i tillegg kan studentene få praksis på disse emnene:

- JUS334 Chinese law clinical programme
- JUS329 Skriveveiledning og gruppeledelse
- JUS325 Rettshjelp
- JUS339 Prosedyrekonkurranse
- TVEPS

Fakultetet har satt ned en arbeidsgruppe som skal utrede ev. praksisordninger i studiet. Vi venter at arbeidsgruppen vil kunne gi svar på om og ev. hvordan vi skal integrere praksis på bedre eller andre måter i studiet enn det som er realiteten i dag.

### Mentorordning

Det juridiske fakultet har allerede i en årrekke hatt en mentorordning gjennom det omfattende studentledete gruppe- og skrivearbeidet i studiet.

Vi dedikerer mange ressurser til oppfølging og forbedring av opplegget vårt, og vi legger stor vekt på hvordan vi bedre kan gjøre nytte av arbeidsgruppeledernes kompetanse og innsikt i hvordan gruppearbeidet fungerer.

Vår mentorordning har også en viktig funksjon som bindeledd mellom fakultet og studenter, og vi gjennomfører årlige evalueringer av alle 60 arbeidsgrupper – og dermed arbeidsgruppeledere på 1. og 2. studieår. Svarprosenten på disse undersøkelsene ligger jevnt på mellom 65 og 75 %, og gir oss derfor et godt grunnlag for å si noe om hvordan gruppene fungerer, og om hvilken funksjon arbeidsgruppelederne har i gruppen. Gjennomgående melder studentene at de har et godt faglig utbytte av arbeidsgruppene og at gruppene er viktige for læringsmiljøet. Arbeidsgruppelederens jevnlig oppfølging gjennom hele studieåret er en svært viktig brikke i å oppnå et godt læringsmiljø.

### Nytt kvalitetssikringsystem: læringsdesigngruppe og studiekvalitetskomite

Fakultetet har tidligere meldt inn oppretting av studiekvalitetskomite. Fakultetets læringsdesigngruppe er nå også opprettet. Gruppen vil bestå av meriterte undervisere ved fakultetet, administrativt ansvarlig for kvalitetsarbeid og en studentrepresentant oppnevnt av Juridisk Studentutvalg. Gruppen knytter til seg andre ressurser ved fakultetet, UiB eller eksternt etter fortløpende vurdering av behov.

### Utviklingsavtalen med KD: Oppfølging på fakultetsnivå

#### Pilotering av modell for fremragende undervisning ved alle fakultet

Forslaget til ny ordning for honorering av fremragende undervisere ved Det juridiske fakultet var på høring til alle ansatte i april 2019, før fakultetsstyret fattet endelig vedtak om dette i juni 2019. Første gangs utlysning var høsten 2019. Fakultetet vil behandle søknader våren 2020.

#### Andel kandidater med utvekslingsopphold som del av sin grad

I 2019 var det 49,19 % av fakultetets kandidater som hadde utveksling som del av sin grad. I perioden 2015 – 2019 er gjennomsnittet på 43,04 %.

#### Økt gjennomstrømming i studieprogrammene

Vi har god søking til studieprogrammene og fyller opp studieplassene både på det toårige programmet og på det femårige. Vi overbooker de 380 studieplassene til det femårige programmet for å ta høyde for noe frafall og fordi mange nye studenter søker om godskrivning av ekstern utdanning. I 2019 hadde vi rekordmange kandidater som fullførte graden sin (380 hvorav 25 var på toårig masterprogram).

Et visst frafall i et langt og krevende studium kan man regne med. Det er også noe mobilitet mellom de tre juridiske fakultetene i Norge. Det er likevel nødvendig å motivere og følge studentene godt opp gjennom studieløpet. Vi har over flere år satt i verk tiltak for å knytte førsteårsstudentene tettere sammen, og å knytte dem til fakultetet. Særlig fakultetets mentorordning med seminarledere (arbeidsgrupeledere) er et godt og innarbeidet tiltak for å følge studentene tett de to første studieårene. Samtaletimene som gjennomføres med de 700-800 studentene på 1. og 2. studieår hvert år er særskilt godt egnet til å fange opp ev. studenter som trenger ekstra oppfølging eller veiledning.

Den nye studieordningen legger opp til at vurderingsuttrykket blir bestått/ikke-bestått på flere emner enn i dag på det første studieåret. Vi har allerede innført bestått/ikke-bestått på tre emner på første studieår på den nåværende studieordningen. Vi håper det skal hjelpe studentene å få ro til å jobbe med å komme inn i faget uten å måtte jage etter gode karakterer.

Tableau-rapportene om gjennomstrømming på normert tid på femårige masterprogram viser at over 40 % av studentene som startet på programmet i perioden 2011-2014 fullførte til normert tid. Legger man til ett semester øker fullføringen til langt over 50 %, etter to ekstra semestre øker fullføringen til langt over 60 % og på tre semestre eller mer er gjennomføringen på over 70 %.

Vi vet at flere studenter søker permisjon i løpet studietiden, og en del av de som drar på utveksling eller jobber hos Jussformidlingen m.m. blir et semester forsinket i studiet.

Tallet for gjennomføring på normert tid har økt noe de senere årene. Deler av årsaken til dette er at flere studenter tatt opp til det femårige programmet søker om å få godskrevet annen juridisk utdanning inn i graden sin her og dermed fullfører graden sin på kortere tid enn fem år.

Tall for gjennomføring på normert tid på toårig masterprogram fra opprettelsen i 2014 og til og med startkull 2017 har et snitt på 67,5 %, og kun 3,33 % frafall på ett år. Når det legges til ett semester, har nesten 86 % fullført og med to eller flere ekstra semestre er fullføringen på langt over 90 %.

UiB skal øke sin deltakelse og uttelling i nasjonale konkurransearenaer for studiekvalitet Fakultetet har inngått avtale med Det juridiske fakultetet ved UiO om samarbeid med mål om å innføre

klart juridisk språk som en del av undervisningen, forskningen og formidlingen ved fakultetene. Gjennom denne avtalen får vi utvidet det tilbudet som vi selv initierte gjennom Diku (NUV)-prosjektet «Bedre språk, bedre jurister» som startet i 2017 (se over om Akademisk skriveøsttilbud).

Fellesprosjekt på klarspråk innebærer blant annet utvikling og deling av digitale ressurser om språk og skriveundervisning og samarbeid og felles seminar for skriveledere på juss. Partene skal også samarbeide om å forske på juridisk skriveledelse, sjangerteori for juridiske tekster og andre argumentasjonsteoretiske og metodologiske temaer som er relevant for å styrke kunnskapsgrunnlaget for klarspråksatsingen.

Vi samarbeider også med vårt søsterfakultet i Oslo om deres søknader til Dikus program for studentaktiv læring og som Senter for fremragende utdanning i 2019. UiO fikk innvilget begge søknadene.

Fakultetet satser også på å sende inn søknad til Dikus Program for studentaktiv læring i samarbeid med SLATE i 2020.

Fakultetet deltar hvert år med delsøknader i UiBs søknad om Erasmus+ International Credit Mobility midler. I januar 2019 deltok vi med delsøknader for USA (University of Minnesota), Kina (Renmin University) og Russland (Immanuel Kant Baltic Federal University, Kaliningrad og National Research University – Higher School of Economics, Moskva), der de to førstnevnte ble innvilget.

Vi søker også hvert år Studieadministrativ avdeling om tilskudd fra universitetets Erasmus+ Organizational Support-midler (OS-midler) som bidrag til å dekke fakultetets utgifter ved å delta på de årlige møtene i de europeiske nettverkene fakultetet er med i, og for å avholde internasjonal dag. Høsten 2019 søkte vi OS-midler også for å delta på Study Abroad Fair ved University of Southampton der fakultetets representant i tillegg til å markedsføre Det juridiske fakultet også representerte og markedsførte UiB.

### Øke etter- og videreutdanningstilbudet

Fakultetet har en ambisjon om å øke etter- og videreutdanningstilbudet. En rekke juridiske emner kan være av interesse for de som allerede er jurister eller for personer med en annen yrkesbakgrunn. Hovedutfordringen vår her har vært at antallet vitenskapelig ansatte er lavt, og at vi derfor har hatt problemer med å engasjere tilstrekkelig antall personer til å utvikle og drive EVU-emner.

Fakultetet prøver høsten 2020 ut et nytt konsept rettet mot jurister i privat og offentlig sektor med dagskurs arrangert i fakultetets lokaler. Det lanseres i første omgang tre kurs, hver på fire timer. Kursene gir ikke studiepoeng, men deltagerne mottar bevis for deltagelse på kursene og disse vil bli godkjent som etter- og videreutdanning for advokater.

Fakultetet viderefører også kurset for saksbehandlere i kommunene i Vestland fylke «Innføring i forvaltningsrett for sakshandsamarar i kommunal sektor». Kurset er utviklet i dialog med Fylkesmannen i Vestland. Kurset ble første gang arrangert i 2019.

Se også under Studieportefølje og planleggingsarbeidet med å opprette et tverrfaglig executive masterprogram.





UNIVERSITETET I BERGEN

Studieavdelingen

Til  
Fakultetene

Referanse

2020/1346-TOVST

Dato

29.01.2020

### Egenvurderinger og studiekvalitetsmeldinger for 2019 - bestilling

Vi viser til UiBs kvalitetssystem for utdanning- systembeskrivelse, kapittel 3:  
Prosessbeskrivelse – årlige prosesser.

Kapittelet inneholder en beskrivelse av den årlige prosessen fram til en samlet studiekvalitetsmelding for utdanningene ved UiB. Prosessen starter med egenvurderinger på emne- og programnivå, som leder opp til studiekvalitetsmeldinger på institutt, fakultets- og sentralt nivå. Instituttene studiekvalitetsmeldinger og referater fra dialogmøtene med instituttene, danner utgangspunktet for fakultetets studiekvalitetsmelding med planer for oppfølging av studiekvalitet. Vi viser til kapittel 3 for nærmere informasjon.

Dette brevet er den årlige bestilling til studiekvalitetsmelding til fakultetene.

Iht kap. 3.1 skal fakultetenes studiekvalitetsmeldinger inneholde omtale av:

Oppfølging av foregående års studiekvalitetsmelding

Hovedkonklusjoner fra fakultetenes dialogmøter

Gjennomførte og planlagte emne- og programevalueringer

Budsjettprioriteringer (endringer)

Studieportefølje og dimensjonering

Satsingsområder

Status knyttet til målsettinger om studiekvalitet satt i UiBs handlingsplaner, inklusive Handlingsplan for kvalitet i utdanning

Utviklingsavtale med KD

Planer for oppretting og nedlegging av studieprogram, jf. kap 3.2 i systembeskrivelsen

*I tillegg ber vi om omtale på:*

Hva gjør fakultetet for å øke gjennomføring på normert tid i studieprogrammene, og hvilke effekter er observert/planlegges evaluert?

- Hvordan blir det jobbet med å få på plass studentaktive og varierte undervisnings- og vurderingsformer ved alle studieprogrammene ved fakultetet? Hva er oppnådd så langt og hva gjenstår?

Dette er et UIB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Studieavdelingen  
Telefon 55589314

Postadresse  
Postboks 7800  
5020 Bergen

Besøksadresse  
Langesgate 1  
Bergen

Saksbehandler  
Tove Steinsland  
+47 55 58 90 47

Vi viser til lenker til aktuelle rapporter fra Tableau og STAR til bruk ved egenvurdeinger på programnivå og til studiekvalitetsmeldinger nederst i kap 3.1.

*Dialogmøter og oppfølging, årshjul:*

- februar – april 2020: Egenvurderinger i emner og program, dialogmøter mellom institutt- og

fakultetsledelse

- mars: Instituttene oversender studiekvalitetsmeldinger til fakultetene.

- 30. april: Fakultetets frist for å oversende studiekvalitetsmelding til SA

universitetsledelse

- mai – september: Dialogmøter mellom fakultets- og

i

Utdanningsvalget.

- 26. november: Samlet vurdering for utdanningsfeltet ved UiB behandles i Universitetsstyret.

Det enkelte fakultet setter nærmere frister for prosessene ved fakultetet.

Vennlig hilsen  
Oddrun Samdal  
Viserektor for utdanning

Christen Soleim  
avdelingsdirektør

[Tilbake til saklisten](#)

**Sak 37/20****Frister mm våren 2020 – policy**

Vi har mottatt en henvendelse fra en student som skal levere rapport i spesialemnet JUS325 Rettshjelp på grunnlag av praksis fra JussBuss. Fristen for å levere rapporten som skal til sensur var 1. april. På grunn av de særskilte omstendighetene våren 2020 (korona), får studenten ikke tilgang til JussBuss sine kontorer og de dokumentene som fins der og er av slik særlig sensitiv karakter at de ikke får lastes ned til private maskiner. Studenten har derfor bedt om forlenget frist for levering av rapport.

Emneansvarlig, Bjørnar Borvik, stiller seg positivt til dette, og er innstilt på at denne våren kan studentene med praksis i JussBuss levere etter hvert som de blir ferdig, uavhengig av fristen.

For det konkrete tilfellet har studenten fått utsettelse.

Spørsmålet her er om Studieutvalget vil uttrykke en alminnelig policy som kan utgjøre grunnlag for en fullmakt til studiedekanen, emneansvarlige og studieadministrasjonen til å avgjøre tilsvarende spørsmål fortløpende.

Behovet for en slik generell fullmakt, springer ut av at det ikke er mulig å forutse alle tilfeller der det er behov for tilpasning, samt hvilke behov det kan bli tale om.

Det er en forutsetning at faglige krav ikke fravikes.

§ 9 pkt. 3 i Reglement for Det juridiske fakultet lyder slik:

Studieutvalget fatter avgjørelser og gir tilrådinger i møter. Utvalgets leder, eller nestlederen i dennes sted, kan fatte vedtak og gi tilrådinger på utvalgets vegne i **mindre viktige saker som ikke er av prinsipiell betydning**, samt i saker hvor **møtebehandling ikke kan avvendes uten vesentlig ulempe for fakultetets virksomhet**. I sistnevnte tilfeller skal saken så vidt mulig drøftes med minst en av studentrepresentantene i utvalget før vedtak fattes eller tilråding gis.

I mange tilfeller vil

**Forslag til vedtak:**

På grunnlag av de særskilte behovene for tilpasninger og fleksible løsninger som har oppstått våren 2020, vil studieutvalget utvide studiedekanens fullmakt i saker om formalia knyttet til studiegjennomføring og prøving, herunder også frister vedtatt av Studieutvalget.

Fullmakten i slike saker skal gjelde uavhengig av de rammene som ellers gjelder for studiedekanens fullmakter.

Fullmaktsvedtakene rapporteres som vanlig til Studieutvalget i ettertid.

[Tilbake til saklisten](#)

**Sak 38/20****JUS265-2-A Planrett Emnebeskrivelse**

Vi har mottatt en henvendelse fra emneansvarlige, Sigrid Eskeland Schütz og Ingunn Elise Myklebust om endring i emnebeskrivelsen for spesialemmet JUS265-2-A Planrett. Endringen er en følge av en lovendring.

I læringsutbyttebeskrivelsen er noen momenter opplistet, ett av dem skal gå ut, gjennomstreket her (femte kulepunkt):

**Læringsutbytte****KUNNSKAP**

Studenten har dypare kunnskap om planlova som verkemiddel for styring av areal og ressursar, og korleis planlova verkar saman både med andre offentlege lover og prinsipp og reglar for vern av privat eigedomsrett. Dette inneber kunnskap og forståing for:

- plan- og bygningslova sin systematikk
- reglar om tilhøvet mellom kommunal og statleg styring i plansaker, under dette reglar om motsegn
- reglane om sakshandsaming ved planvedtak og konsekvensutgreiing
- dei rettslege styringsverkemidla kommune- og reguleringsplan, og særleg om kva som kan inngå i rettsleg bindande føresegner til dei ulike plantypene
- reglar om ~~utbyggingsavtale~~, innløyising og ekspropriasjon
- tilhøvet mellom forvaltningslov og plan- og bygningslov, og plan- og bygningslov og andre sektorlover
- reglar om søknadsplikt for tiltak
- regelen om byggjeforbodet i 100-metersbeltet og rekkjevidda av heimel til å gi dispensasjon
- reglane om kommunen sin kompetanse og plikt til å ta omsyn til private rettar ved arealplanlegging og einskildvedtak
- rett og plikt til å ta omsyn til miljøet
- rettsleg kontroll med forvaltningsvedtak

**Forslag til vedtak:**

Emnebeskrivelsen for JUS265-2-A Planrett endres som foreslått med virkning fra studieåret 2020/21.

[Tilbake til saklisten](#)

**Eksamensplan 2020/2021**

Fra studieseksjonen (v/KJESO)

25. mars 2020

Til studieutvalget

## Aktivitetsplan (eksamensplan) for Det juridiske fakultet

### *Studieåret 2020/2021*

Vedlagt er aktivitetsplan for Det juridiske fakultet for kommende studieår. Studieåret begynner i uke 33 og slutter i uke 24.

Planen har som alltid sitt utgangspunkt i foregående studieårs aktivitetsplan. Dette betyr at eksamener<sup>23</sup>, obligatoriske oppgaver og andre aktiviteter så langt det er mulig er plassert i samme uke som foregående år. Datoene kan altså variere, men ukenumrene aktivitetene er plassert i forblir de samme<sup>24</sup>. Eksamensdagene for våremnene kan variere noe fra år til år, da man på den siden av kalenderen ofte må ta hensyn til mange hellig- og fridager.

Aktivitetsplanen er altså generelt identisk med planen fra foregående studieår, men obligatorisk oppgave i JUS131 Kontraktsrett II er flyttet en uke fram i tid. Dette er gjort fordi de emneansvarlige ønsker å styrke obligens funksjon som læringsaktivitet, bl.a. ved å gi studentene tilbakemelding på besvarelsen på et tidligere tidspunkt enn før. Obligen i JUS131 II sammenfaller da med oblig i JUS122 Erstatningsrett, men studentene skal ikke ta disse emnene parallelt i sitt utdanningsløp.<sup>25</sup> Før flyttingen lå obligen i JUS131 Kontraktsrett II for øvrig parallelt med obligen i JUS241 Strafferett, uten at dette bød på problemer.

Det er satt av tre uker til eksamener i spesialemner i slutten av hvert semester; og i desember er det lagt til to ekstra eksamensdager i uke 47. Dette gjøres fordi det ikke avholdes eksamener i spesialemner fredag i uke 49 og onsdag i uke 50 grunnet eksamen i hhv JUS132 og JUS124. Eksakte datoer for spesialemneeksamenene tildeles av Studieavdelingen (SA) på et senere tidspunkt.

---

<sup>23</sup> Det juridiske fakultet er det eneste fakultetet som setter sine eksamensdatoer selv – det er SA som plasserer eksamenene for de andre fakultetene for å utnytte eksamenslokalenes kapasitet maksimalt. Det juridiske fakultet får bestemme datoer grunnet studiets rigide struktur, med lite rom for endringer.

<sup>24</sup> Med forbehold om bevegelige helligdager, særskilte omstendigheter, SA sine eksamensfrie uker og lignende

<sup>25</sup> Med få unntak.

# AKTIVITETSPLAN

## DET JURIDISKE FAKULTET, STUDIEÅRET 2020/2021

*inkludert obligatoriske oppgaver*

UKE	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORS DAG	FREDAG
<b>33</b> (10. – 14.8.)	VELKOMSTSEREMONI PÅ MUSÉPLASS <sup>1</sup>	OPPSTART JUS122 OG JUS241		OPPSTART JUS131	
	OPPSTART EXPHIL OG EXFAC				
<b>34</b> (17. – 21.8.)	OPPSTART JUS111 (Bli kjent-samling)				
<b>35</b> (24. – 28.8.)	E K S A M E N S F R I U K E ( S A )				
<b>36</b> (21.8. – 4.9.)					
<b>37</b> (7. – 11.9.)	Oblig publiseres JUS122 og JUS131			Innleveringsfrist oblig JUS131	Innleveringsfrist oblig JUS122
<b>38</b> (14. – 18.9.)	Oblig publiseres JUS241				Innleveringsfrist oblig JUS241
<b>39</b> (21. – 25.9.)					
<b>40</b> (28.9. – 2.10.)					KUNNSKAPSTEST EXFAC
<b>41</b> (5. – 9.10.)	Innleveringsfrist seminaroppgave EXFAC			EKSAMEN JUS122	
<b>42</b> (12. – 16.10.)	OPPSTART JUS124				EKSAMEN JUS131
<b>43</b> (19. – 23.10.)		OPPSTART JUS132			
<b>44</b> (26. – 30.10.)	E K S A M E N S F R I U K E ( S A )				
<b>45</b> (2. – 6.11.)	Oblig publiseres JUS124			EKSAMEN EXPHIL–JUEKS	Innleveringsfrist oblig JUS124
					EKSAMEN JUS241
<b>46</b> (9. – 13.11.)	JUSETIKK	JUSETIKK	OPPSTART JUS242	Innleveringsfrist oblig JUS132	
	Oblig publiseres JUS132	OPPSTART JUS111			
<b>47</b> (16. – 20.11.)				E K S A M E N S D A G E R S P E S I A L E M N E R <sup>2</sup>	

<sup>1</sup> Tidspunkt ikke endelig avklart pr. mars 2020

<sup>2</sup> To dager i uke 47 er lagt til eksamensukene pga. overlapp med eksamen i hhv JUS132 og JUS124 i uke 49 og 50.

<b>48</b> (23. – 27.11.)	EKSAMENSUKE SPESIALEMNER				
	EKSAMENSUKE SPESIALEMNER <sup>3</sup>				
<b>49</b> (30.11. – 4.12.)					Obilig publiseres JUS111 EKSAMEN JUS132
	EKSAMENSUKE SPESIALEMNER				
<b>50</b> (7. – 11.12.)	OPPSTART JUS135	INNLEVERING MASTEROPPGAVE	EKSAMEN JUS124	Innleveringsfrist oblig JUS111	
<b>51</b> (7. – 11.12.)	OPPSTART JUS121				
<b>52 – 1</b>	J U L O G N Y T T Å R				
<b>2</b> (11. – 15.1.)					
	I N T E R N A S J O N A L U K E				
<b>3</b> (18. – 22.1.)				INTERNASJONAL DAG	EKSAMEN JUS111
<b>4</b> (25. – 29.1.)	Obilig publiseres JUS242 OPPSTART JUS114				Innleveringsfrist oblig JUS242
	E K S A M E N S F R I U K E ( S A )				
<b>5</b> (1. – 5.2.)	Obilig publiseres JUS135			Innleveringsfrist oblig JUS135	FAGLIG- PEDAGOGISK DAG
<b>6</b> (8. – 12.2.)					
<b>7</b> (17. – 21.2.)					
<b>8</b> (22. – 26.2.)					EKSAMEN JUS114
<b>9</b> (1. – 5.3.)	OPPSTART JUS113			FAGKRITISK DAG	EKSAMEN JUS242
<b>10</b> (8. – 12.3.)	JUSETIKK EKSAMEN JUS135 9.00 – 15.00	JUSETIKK OPPSTART JUS133	OPPSTART JUS243	Eksamensoppgave JUS329 publiseres	
<b>11</b> (15. – 19.3.)				Obilig publiseres JUS113	
	HJEMMEEKSAMEN <sup>4</sup> JUS121				

<sup>3</sup> Det avholdes ikke eksamener i spesialemler fredag i uke 49 og onsdag i uke 50 grunnet overlapp med eksamen i hhv JUS132 og JUS124. For å kompensere for dette er det lagt til to eksamensdager i U47.

<sup>4</sup> Mandag 15.3. kl. 9.00 – fredag 19.3. kl. 13.00.

<b>12</b> (22. – 26.3.)	EKSAMENSFR I UKE (SA) <sup>5</sup>				
	OPPSTART JUS123		Innleveringsfrist oblig JUS113		
<b>13</b> (29.3. – 2.4.)				SKJÆRTORS DAG	LANGFREDAG
<b>14</b> (5. – 9.4.)	2. PÅSKEDAG	Oblig publiseres JUS133			Innleveringsfrist oblig JUS133
<b>15</b> (12. – 16.4.)					
<b>16</b> (19. – 23.4.)	Oblig publiseres JUS243				EKSAMEN JUS113
<b>17</b> (26. – 30.4.)	OPPSTART JUS112				EKSAMEN JUS133
	Innleveringsfrist oblig JUS243				
<b>18</b> (3. – 7.5.)	OPPSTART JUS134				
	Innleveringsfrist oblig JUS243				
<b>19</b> (10. – 14.5.)	Innleveringsfrist oblig JUS123			KRISTI HIMMELFARTSDAG	
<b>20</b> (17. – 21.5.)	INNLEVERING MASTEROPPGAVE		Oblig publiseres JUS112		
<b>21</b> (24. – 28.5.)	EKSAMENSUKE SPESIALEMNER				
	2. PINSEDAG		Innleveringsfrist oblig JUS112		
<b>22</b> (31.5. – 4.6.)	EKSAMENSUKE SPESIALEMNER				
	Innleveringsfrist hjemmeksamen JUS329				
<b>23</b> (7. – 11.6.)	EKSAMENSUKE SPESIALEMNER				
<b>24</b> (14. – 18.6.)	EKSAMEN JUS123		EKSAMEN JUS243		EKSAMEN JUS112
	HJEMMEEKSAMEN JUS134 <sup>6</sup> (15.6. kl. 8.00 – 18.6. kl. 14.30)				
<b>25</b> (21. – 25.6.)					
<b>26</b> (28.6. – 2.7.)	HJEMMEEKSAMEN JUS134-KINA (28.6. kl. 8.00 – 1.7. kl. 14.30)				

<sup>5</sup> Ikke endelig avklart pr. mars 2020, men Studieadministrativ avdeling (SA) plasserer som regel en eksamenfri uke rett før påske.

<sup>6</sup> Eksamenstiden for JUS134 kan utvides med 8 timer for studenter som både har dette emnet og JUS243 i utdanningsplanen det aktuelle semesteret.



## KONTINUASJONSEKSAMENER HØSTEN 2021

	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORS DAG	FREDAG
UKE 31 (2. – 6.8.)	HEMMEEKSAMEN JUS121 Norske og internasjonale rettslige institusjoner (2.8. kl. 9.00 – 6.8. kl. 13.00)				
	HEMMEEKSAMEN JUS134 og JUS134-KINA (begge 3.8. kl. 8.00 – 6.8. kl. 14.30)				
	SEMINAROPPGAVE EXFAC				
UKE 32 (9. – 13.8.)	EXFAC JUS131 JUS241	JUS111 JUS122 JUS132 JUS242	JUS112 JUS123 JUS133 JUS243	JUS113 JUS124 JUS135	JUS114

[Tilbake til sakslisten](#)

**Sak 40/20****Forslag om endring i Instruks for sensur av JUS397 Masteroppgave forskerlinje.**

Emneansvarlig for JUS397 Forskerlinjen (Synne Sæther Mæhle) ønsker å gjøre enkelte omformuleringer av instruks for sensorer. Instruksen ble vedtatt av fakultetsstyret i juni 2019 (sak 51/19). Enkelte formuleringer i instruksen kan virke misvisende i den forstand at det stilles for høye krav til store masteroppgaver på forskerlinjen, noe som kan medføre at kravene på papiret fremstår som høyere enn de er ment å være. I tillegg er det gjort språklige forbedringer.

Ettersom instruksen for sensorer henger sammen med emnebeskrivelser, fremmes også enkelte forslag til endringer av emnebeskrivelsen.

De foreslått avvikene fra retningslinjene for JUS 399 er markert med gult. Forslag til endringer er markert med spor endringer.

**Instruks for sensorer**

- Masteroppgave sensureres av to sensorer.
- Dersom sensorene ikke blir enige om vurderingen, skal leder av Studieutvalget utnevne en tredje sensor til å delta ved sensuren.

- Veileder deltar ikke i sensur av masteroppgaver på 70 studiepoeng.

Vurderingen av masteroppgaven skal knyttes nært til læringsmålene for kurset, som lyder slik: som følger:

”Etter kurset skal studentane ha fått inngående kunnskap om og forståing av om sitt fagfelt og det å skriva vitskapelege tekstar.

Dei skal kunne ha oppnådd ferdigheiter i å handtera eit stort kjeldematerialee mengder kunnskap, identifisere komplekse problemstillingar og nytta juridisk metode på ein sjølvstendig og systematisk måte i en omfattende og selvstendig juridisk analyse på fagfeltet eit vitskapeleg nivå, og å produsera vitskapelege løysingar.

Gjennom å presentera eige prosjekt og diskutera eige og andre sine prosjekt, samt vitskapelege tekstar, skal studentane ha fått generell kompetanse i å delta i kompleks juridisk og vitskapeleg diskusjon.»

Vurderingen skal ta hensyn til at arbeidet med oppgaven er normert til to semester, med et vårsemester som avsluttes i uke 25.

Momenter knyttet til metode og kildebruk skal tillegges større vekt – i begge retninger – enn de materielle momentene. For 70 poengs masteroppgave kreves at oppgaven viser kunnskap, forståelse og generell kompetanse på et rettsvitenskapelig nivå tilsvarende de krav som angis som angitt i emnebeskrivelsen til næringen kan betegnes som rettsvitenskapelig.

For oppgaver om rettsdogmatiske emner skal det i tillegg legges vekt på om arbeidet bidrar til ny kunnskap eller er egnet til å utfylle eksisterende kunnskap. Det vitenskapelige elementet kan også dokumenteres i andre former for rettsvitenskap enn rettsdogmatikk. For oppgaver om rettsfilosofi, rettsøkonomi, retts sosiologi og

~~andre særdisipliner innenfor rettsvitenskapen, må sensuren se hen til de respektive forskerfelleskapenes omforente standarder for kvalitet.~~

~~For bestått karakter er det et krav at masteroppgaven avdekker avansert kunnskap innen temaet, eller innen deler av det.~~

~~Evne til å finne frem til og formulere rettslige problemstillinger, herunder skille mellom ulike problemer, prinsipale og subsidiære spørsmål, samt evne til å sette spørsmålene inn i sin rette sammenheng vektlegges i begge retninger.~~

Momenter som avdekker selvstendighet skal belønnes. Det gjelder for eksempel der studenten behandler et tema som ikke har god dekning i litteraturen, forutsatt at det gjøres på en faglig forsvarlig måte, eller der studenten reiser eller belyser problemstillinger på interessante måter, forutsatt at det gjøres på en faglig forsvarlig måte.

Momenter som viser at studenten har vært i stand til selv å se faglige eller metodiske sammenhenger som ikke leses direkte ut av litteratur eller andre kilder, belønnes. Herunder også blikk for rettspolitiske dimensjoner innenfor oppgavens tema, dog uten å tape av syne grensen mellom vurderingers betydning de lege lata og de lege ferenda.

Evne til å drøfte spørsmål på en faglig forsvarlig og skjønnsom måte, og utnytte det foreliggende rettsstoff og faktum i samsvar med fagets metodiske prinsipper, har også betydning for bedømmelsen. Til dette hører også blikk for hva som er vesentlig i forhold til det som er uvesentlig eller irrelevant, å skille mellom det sikre og det tvilsomme, samt å dimensjonere stoffvalg og proporsjoner i besvarelsen fornuftig.

Der avgrensning er gjort eksplisitt og godt begrunnet, skal det ikke trekkes for manglende behandling av temaer det er avgrenset mot. Dette henger sammen med de begrensninger som ligger i rammen for masteroppgaven.

Evne til framstilling og formidling er et selvstendig mål med oppgaven: Språkbeherskelse, fremstillingsevne, klarhet, oversiktighet, presisjon og systematisk ryddighet, herunder ryddige kildehenvisninger vektlegges i begge retninger.

Det skal ikke avholdes muntlig prøve uten at sensorene finner grunn til det. Ved den muntlige prøven eksaminerer begge sensorene studenten i tema som har tilknytning til oppgaven eller til det tema oppgaven gjelder. Muntlig prøve kan også brukes til å kontrollere at oppgaven er et selvstendig arbeid fra studenten.

## Karakterbeskrivelser for sensur av masteroppgaver

Læringsmålenes momenter skal vurderes, med mindre enkelte unntaksvis er mindre relevante i enkelte typer oppgaver. Læringsmålet knyttet til deltakelse i vitenskapelig diskusjon, er ikke relevant for karaktervurderingen for skriftlig arbeid. Dette sertifiseres ved obligatoriske arbeidskrav.

**A.** En fremragende prestasjon. Alle aktuelle momenter i læringsmålene er dokumentert nådd, oppgaven representerer overbevisende argumentasjon og meget god forståelse av fagfeltets tradisjoner. Oppgaven preges av konsistens, god oversikt og språklig klarhet.

**B.** En meget god prestasjon. Alle aktuelle momenter i læringsmålene er dokumentert

nådd. Oppgaven representerer god argumentasjon, og innsikt i fagfeltets forskningstradisjoner. Oppgaven er oversiktlig og preget av språklig klarhet.

**C.** En god prestasjon. De fleste momentene i læringsmålene er dokumentert nådd, og det er ingen alvorlige mangler i forhold til de øvrige.

**D.** En prestasjon som preges av mangler med hensyn til selvstendighet og evne til å se sammenhenger. Det kan være mangler ved alle momentene i læringsmålene, men ingen av dem må være alvorlige.

**E.** En prestasjon preget av alvorlige mangler, men der det likevel er dokumentert kunnskaper, forståelse og ferdigheter over et visst minimum i alle læringsmålene.

**F.** En prestasjon som ikke oppfyller minstekravene i ett eller flere av læringsmålene.

[Tilbake til saklisten](#)

**Sak 41/20****Forslag om endring i emnebeskrivelsen til JUS397 Masteroppgave (70 sp)  
forskerlinje****Studienivå (studiesyklus)**

Master

**Undervisningssemester**

Haust og vår.

**Undervisningsstad**

Det juridiske fakultet, UiB

**Mål og innhald**

Føremålet med fForskarlinja er å

- identifisera og utvikla studentar med eit forskartalent og -interesse med tanke på rekruttering til PhD-programmet
- utdanna studentar med ei viss forskingserfaring som kan nyttiggjera seg denne med tanke på problemløysing i det praktiske rettslivet
- tilby studentane eit studium på eit høgare akademisk nivå som minskar avstanden mellom profesjonsstudiet og praksis-~~og~~, samt heva kunnskapsnivået i rettssystemet og det praktiske rettslivet for øvrig.
- gjera dei juridiske kandidatane betre i stand til å utfordra etablert kunnskap og praksis på fagområdet, slik at dei er førebudd på å bidra til innovasjon i academia og i praksis.
- verke til at studentane tileignar seg kunnskap om ulike metodetilnærmingar innanfor rettsvitenskapen, og at dei på ein slik bakgrunn kan gjera eit informert val av metode til handtering av eige kjeldemateriale.

**Læringsutbyte**

Etter kurset skal studentane ha fått inngåande kunnskap om og forståingelse av sitt fagfelt-og det å skriva vitenskaplege tekstar.

Dei skal kunneha oppnådd ferdigheiter i å handtera eit stort kjeldematerialee mengder kunnskap, identifisere komplekse problemstillingar og nytta juridisk metode på eitn sjølvstendig og systematisk måtevitenskapleg nivå, og å produsera vitenskaplege løysingar.

Gjennom å presentera eige prosjekt og diskutera eige og andre sine prosjekt, samt vitenskaplege tekstar, skal studentane ha fått generell kompetanse i å delta i kompleks juridisk og vitenskapleg diskusjon.

**Krav til forkunnskapar**

- Bestått alle emne dei fire første åra av masterstudiet i rettsvitenskap.
- Høgt fagleg nivå, svarande til det som vert stilt for opptak til PhD-programmet.

- Prosjektskisse ~~\_på minst 3 A-4 sider (krav og retningslinjer er tilgjengelege på nettsida til emnet)is saman med informasjon om opptak)~~

CV skal leggjast ved søknad, slik at andre aspekt ved søkjar og prosjektet kan vurderast.

### Tilrådde forkunnskapar

Ingen

### Krav til studierett

[MAJUR](#) eller [MAJUR-2](#).

Inntil 15 studentar vert tekne opp kvar haust.

Søknadsfrist: **15. mai**.

### Obligatorisk undervisningsaktivitet

For å sikra at studentane har tilstrekkeleg kunnskap til å skriva stor masteroppgåve i tråd med læringsutbyttet på vitskapelege nivå er følgjande undervisningsaktivitetar gjort obligatorisk:

#### 1. Lunsjehseminar

Det vert gjennom heile året arrangert inntil 10 lunsjehseminar totalt, men slik at berre fem av desse er obligatoriske for kvar student. Som hovudregel startar kvart lunsjehseminar med ei førelesing om eit emne som er relevant for det stadiet av skriveprosessen studentane er inne i. Deretter diskuterear studentane under leiing av emneansvarleg.

#### 2. David Doublet-seminar (tidspunktet fastsetjast av Fakultetet)Workshop: fremleggelse av eige prosjekt

~~Før seminaret i oktober i haustsemesteret~~ leverer studentane eit utdrag av masteroppgåva i tråd med informasjon frå fakultetet om deltaking på David Doublet-seminaret workshopnotat på opp til 15 sider basert på masteroppgåva så langt den ~~no er skriven~~. Dei les kvarandre sine notat som førebuing til seminaret workshopen. På seminaret workshopen presenterer dei prosjektet sitt i løpet av 20 minutt. Deretter vert prosjektet kommentert av ein medstudent og ein fagperson med kompetanse på doktorgradsnivå, og presentasjonen vert diskutert i 20 minutt.

#### 3. Tekstkvalitetskurs (tidspunkt fastsetjast av emneansvarleg)

Kurset startar med 2 timar førelesing om tekstkvalitet. Studentane skal deretter i november leverer deretter tekst på maksimalt 15 sider frå masteroppgåva. Tekstane blir diskutert i smågrupper under leiing av ein fagperson med kompetanse på doktorgradsnivå lærar.

#### 4. Nasjonalt seminar

*(Alternativ til internasjonalt kurs, sjå nr. 7 nedanfor)*

Dette er eit felles seminar mellom studentar som skriv stor masteroppgåve ved dei juridiske fakulteta i Bergen, Oslo og Tromsø. Her skal kvar av dei til saman 30 studentane delast opp i grupper etter tema for deira masteroppgåve. To veker før seminaret skal dei sende ut eit opp til 15 sider langt utdrag frå masteroppgåva, som kan vere det same som teksten brukt i undervisningsaktivitet 3. På seminaret skal dei så presentera si oppgåve for dei andre studentane i gruppa og ein seniorforskarar, før oppgåva vert diskutert basert på utdraget og presentasjonen. Dette er eit framhald av tekstkvalitetsførelesinga og diskusjonen som har skjedd på fakultetet (undervisningsaktivitet 3).

#### **4.5. – Rettsvitenskaplig metode og akademisk skriving**

Studentane får metodisk opplæring i eit samarbeid med doktorgradsprogrammet, gjennom ein kombinasjon av tre førelesingar om metodiske tema à to timar, etterfølgt av tre diskusjonsmøte à to timar om dei same tema, der studentane blir delt opp i mindre diskusjonsgrupper under leiding av ein pPh.d.-kandidat. Kvar av studentane må førebu eit innlegg på 10 minutt til eitt av diskusjonsmøta.

##### *Litteratur:*

- *Bjarte Askeland: Om rettsdogmatisk metode og sammenligning, i: Søvig, Karl Harald/Schütz, Sigrid-Eskeland /Rasmussen, Ørnulf (red.): Undring og erkjennelse, Festskrift til Jan Fridthjof Bernt, Bergen 2013, s. 15-25.*
- *Hans Petter Graver: Vanlig juridisk metode? Om rettsdogmatikken som juridisk sjanger, TFR 2008 s. 249-278*
- *Hans Petter Graver: Rettsforskerens oppgaver og rettsvitenskapens autonomi, TFR 2011 s 230-249.*
- *Rob van Gestel and Hans-Wolfgang Micklitz: Why Methods Matter in European Legal Scholarship, European Law Journal Vol 20 no 3, May 2014 pp 292-316.*
- *Nils Jareborg: Rättsdogmatikk som vetenskap, SvJT 2004 s. 1-10.*
- *Claes Sandgren: Om teoribildning och rättsvetenskap, JT 2004-2005 s. 297-333*
- *Synne Sæther Mæhle: Gjelder det andre regler for rettslig argumentasjon i rettsdogmatikken enn for domstolene? JV 2004 s. 329-342*
- *Ronald Zweigert and Hein Kötz: Introduction to comparative law (2nd ed. Oxford 1998) s. 32-47.*

#### **6. Forskargruppepresentasjon (tidspunktet fastsetjast av emneansvarleg i samråd med vegledar og forskargruppeleiar)**

Sl-desember eller januar skal studentane skal presentera prosjektet sitt for forskargruppa dei er knytt til. Dei skal før presentasjonen levera eit utdrag av masteroppgåva på opp til 20 sider, som vert lest av alle eller nokre utvalde forskargruppemedlemmar. På eit lunsjseminar i forskargruppa presenterer så studentane sine prosjekt i omlag 30 minutt, etterfølgt av 40 minutt med førebudde kommentarar og diskusjon.

#### **7. Internasjonal workshop-seminar (tidspunktet fastsetjast av emneansvarleg)**

The topic of the seminar is the presentation of a project to an international audience and the challenges we – as academics – meet when we want to communicate our projects to colleagues from other legal cultures (Alternativ til Nasjonalt seminar, sjå nr. 4 ovanfor)

Før i mars skal det arrangerast eit workshopen skal kvar student levera eit utdrag på 3-5 sider frå masteroppgåva på engelsk, som blir distribuert til andre studentar og lese som førebuing til seminaret. På workshopen skal oppgåva presenterast i 10 minutt for dei andre studentane, samt ein fagperson med omfattande internasjonal erfaring, før den vert diskutert basert på utdraget og presentasjonen.

~~felles seminar mellom dei som skriv masteroppgåve 70 sp i Bergen og studentar på eit LLM by research-program eller anna tilsvarende program ved ein utanlandsk institusjon. To veker før seminaret skal kvar student levera eit 10 sider langt utdrag frå masteroppgåva på engelsk som blir distribuert til andre studentar og lese som førebuing til seminaret. . På seminaret skal oppgåva presenterast i 20 minutt for dei andre studentane, samt ein seniorforskarar frå Bergen og ein frå samarbeidsinstitusjonen, før den vert diskutert basert på utdraget og presentasjonen.~~

## 8. Sluttseminar

Før sluttseminaret skal studenten levere masteroppgåva, med særleg vekt på eit Studentane presenterer utdrag på opp til 20 sider, til ein fagperson med kompetanse på doktorgradsnivå frå avhandlingsteksten som viser kva metode som er nytta, og som gjev grunnlag for diskusjon av metodiske spørsmål i grupper. Diskusjonen skal dels referera til dei emna som vart presenterte i undervisinga med doktorgradstilknytning, sjå punkt 6 ovanfor. På seminaret presenterer studenten masteroppgåva og utdraget, og fagpersonen kommenterer utdraget og heilskapen i masteroppgåva. Studentane sine utdrag blir kommenterte av en seniorforskar. Seminaret skal fungera som ei kvalitetssikring før ferdigstilling av masteroppgåvaavhandling for innlevering.

## 9. 30 timar rettleiing

Andre undervisningsaktiviteter vert tilbudd, men er ikkje obligatoriske. Emneansvarleg kan gje meir informasjon om programmet for eit studieår.

~~Det vert arrangert eit frivillig kurs i kjeldesøk og bruk av Endnote.~~

## Vurderingsformer

Masteroppgåve på maksimalt 37 500 ord.

Innleveringsfrist: fredag i uke 25.

- Fot- og sluttnoter skal reknas med. Forord, forside, innholdsforteikning, registre, litteraturliste og vedlegg reknast ikkje med.
- Oppgåve som overskrid ordgrensa vert ikkje sensurert.
- Obligatoriske undervisningsaktiviteter er vilkår for å levere oppgåve, og inngår difor i sertifiseringsgrunnlaget.
- Metodekunnskapen som studentane skal ha tileigna seg vert vurdert som del av vurderinga av masteravhandlinga



## **Karakterskala**

A til E for bestått og F for ikke bestått.

## **Vurderingssemester**

Haust og vår.

[Tilbake til sakslisten](#)